

Učebné osnovy – 5. ročník

Obsah

5.1 Jazyk a komunikácia	2
5.1.1 Slovenský jazyk a literatúra	2
5.1.2 Anglický jazyk	6
5.2 Matematika a práca s informáciami	10
5.2.1 Matematika.....	10
5.2.2 Informatika	12
5.3 Človek a príroda	16
5.3.1 Biológia	16
5.3.2 Environmentálna výchova.....	19
5.4 Človek a spoločnosť	25
5.4.1 Dejepis.....	25
5.4.2 Geografia	27
5.4.3 Mediálna výchova	30
5.5 Človek a hodnoty	35
5.5.1 Náboženská výchova.....	35
5.5.2 Etická výchova	37
5.6 Človek a svet práce	39
5.6.1. Technická výchova.....	39
5.7 Umenie a kultúra	42
5.7.1 Hudobná výchova.....	42
5.7.2 Výtvarná výchova	43
5.8 Zdravie a pohyb.....	47
5.8.1 Telesná a športová výchova	47

5.1 Jazyk a komunikácia

5.1.1 Slovenský jazyk a literatúra

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP (5 hodín týždenne), bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj: žiak porozumie sebe aj iným – dokáže optimálne usmerňovať svoje správanie – osvojí si, využíva a ďalej rozvíja zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce – nadobudne základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňuje ich pri prezentácii seba a svojej práce – získa a uplatňuje základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií – rešpektuje rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Témy: Spoznajme sa, Opakovanie zo 4. ročníka, Ako sa učiť, Zhovárame sa a diskutujeme, Píšeme si so známymi, Chceme byť informovaní, Informujem včas a správne, Opisujeme svet vďaka nás, Tvoríme jednoduché príbehy, Rozširujeme si slovnú zásobu, Opakovanie učiva

Literatúra: Opakovanie vedomostí zo 4.roč., Pozvánka do knižnice, Ľudová pieseň, Ľudové rozprávky, Poézia nonsensu, Autorské rozprávky, Pozrime si rozprávku, Čo opriadli povesti, Encyklopédie, Komiks.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu: žiak získa základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva – uprednostní základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

Témy: Píšeme si so známymi, Chceme byť informovaní, Opisujeme svet vďaka nás;

Literatúra: Ľudová pieseň, Ľudové rozprávky, Autorské rozprávky.

Environmentálna výchova: žiak rozpozná a vyhodnotí zmeny v prírode a vo svojom okolí – pozná možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia – má informácie o zásahoch človeka do životného prostredia.

Témy: Opakovanie zo 4. roč., Zhovárame sa a diskutujeme, Chceme byť informovaní, Informujeme včas a správne, Opisujeme svet vďaka nás, Tvoríme jednoduché príbehy;

Literatúra: Ľudové rozprávky, Autorské rozprávky, Encyklopédie.

Mediálna výchova: žiak si uvedomuje význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti – osvojí si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu.

Témy: Zhovárame sa a diskutujeme, Píšeme si so známymi, Chceme byť informovaní, Informujeme včas a správne, Opisujeme svet vďaka nás, Rozširujeme si slovnú zásobu;

Literatúra: Pozvánka do knižnice, Ľudová pieseň, Autorské rozprávky, Pozrime si rozprávku, Encyklopédie, Komiks.

Multikultúrna výchova: rešpektuje prirodzenú rozmanitosť spoločnosti – spozná rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry – akceptuje kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu – uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných ľudí – má možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjať tak svoju kultúrnu identitu.

Témy: Zhovárane sa a diskutujeme, Pišeme si so známymi, Informujeme včas a správne, Opisujeme svet vókol nás, Tvoríme jednoduché príbehy; Literatúra: Pozvánka do knižnice, Ľudová pieseň, Poézia nonsensu, Ľudové rozprávky, Autorské rozprávky, Komiks.

Ochrana života a zdravia: žiak rozpozná nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie

Témy: Opakovanie zo 4. ročníka, Informujeme včas a správne.

Literatúra: Ľudová pieseň, Ľudové rozprávky, Encyklopédie.

Finančná gramotnosť: žiak vie vymenovať kroky, ktoré môže jednotlivec podniknúť na ochranu svojich osobných údajov - dokáže si uvedomiť postavenie úspešných jednotlivcov a vymenovať príklady - vie stručne charakterizovať oblasti, kde je človek vystavený možnosti úrazu, pozná podstatu úrazového poistenia - dokáže opísať problémy, ktoré sa môžu objaviť v prípade, že sa človek stane obeťou krádeže osobných údajov - vie uviesť príklady, ako záujmy a schopnosti jednotlivca môžu ovplyvniť výber povolania - vie identifikovať zdroje informácií o pracovných miestach, kariére a podnikaní - dokáže analyzovať a vyhodnotiť reklamné tvrdenia - dokáže sa správne rozhodnúť, na čo minúť peniaze - chápe funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb - dokáže opísať, čo znamená pojem ľudská práca - vie vysvetliť vplyv bohatstva a chudoby na životné podmienky rodiny.

Témy: Zhovárane sa a diskutujeme, Chceme byť informovaní, Informujeme včas a správne, Opisujeme svet vókol nás, Literatúra: V riši rozprávok, Ľudové rozprávky, Čo opriadli povesti.

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania:

sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet slovenský jazyk a literatúra, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Rozsah vyučovania predmetu:

SJ – 3 hodiny týždenne, 99 hodín ročne (v súlade so ŠVP)

Literárna výchova – 2 hodiny týždenne, 66 hodín ročne (v súlade so ŠVP)

Obsahové zameranie predmetu slovenský jazyk:

Opakovanie učiva zo 4. ročníka 11

(komunikácia, zážitky z prázdnin, rozdelenie hlások, spodobovanie, spoluhláskové skupiny, slovné druhy, gramatické kategórie, vybrané slová, opakovanie, vstupný test, 1. kontrolný diktát, jeho oprava)

Zhovárane sa a diskutujeme11

(interview, vety podľa obsahu, melódia vie, slovosled, spoznávajme spoluhlásky, spodobovanie spoluhlások vnútri slova a na hraniciach slov, diskusia, prestávka, sila hlasu, dôraz, pracujeme s hlasom, ako sa učiť, opakovanie, test na konci TC)

Píšeme si so známymi.....7

(pozdrav, pohľadnica, adresa, osobné a privlastňovacie zámená, základné a radové číslovky, súkromný list, adresa, ako sa učiť, test na konci TC)

Chceme byť informovaní15

(SMS, e-mail, podstatné mená – mužský rod, ženský rod – vzory žena a ulica, správa, oznámenie)

Informujeme včas a správne15

(pozvánka, vzory dlaň a kosť, vizitka, opakovanie, podstatné mená stredného rodu – mesto, srdce, plagát, vysvedčenie, dievča, inzerát, opakovanie, reklama, upevňovanie učiva, čo je v texte dôležité, kontrolný diktát č.2, test na konci TC)

Opisujeme svet okolo nás15

(opisujeme živočíchy, akostné prídavné mená, stupňovanie prídavných mien, opisujeme obrázok, vzor pekný, vzor cudzí, opisujeme osobu, opakovanie, kontrolný diktát č.3, synonymá, antonymá, téma, hlavná myšlienka, test na konci TC)

Tvoríme jednoduché príbehy10

(osnova jednoduchého rozprávania, slovesá, kontrolný diktát č.4, slabičné a neslabičné predpony, odvodené slová, jednovýznamové a viacvýznamové slová, časová postupnosť rozprávania, príprava, napísanie a rozbor školskej písomnej práce, opakovanie, test na konci TC)

Príbeh a opis patria k sebe 4

(rozprávanie s prvkami opisu, prirovnania, porekadlá, príslovia, pranostiky)

Zhotovujeme podľa návodu4

(opis pracovnej činnosti, spisovný jazyk a nárečie, opakovanie)

Opakovanie učiva z 5. ročníka.....7

(systematizácia vedomostí, tvorba súvislých ústnych prejavov, pravopisné cvičenia, výstupný test, zhodnotenie celoročnej práce, jazykové hry)

Učebné zdroje

Krajčovičová, J. a Kesselová, J.: Slovenský jazyk pre 5. ročník základných škôl. SPN 2009. 1. vydanie.

Obsahové zameranie predmetu literárna výchova:

Pozvánka do knižnice..... 5 hod.

(opakovanie vedomostí z 1.stupňa, termíny kniha, literatúra, autor, spisovateľ, umelecký text, história vzniku kníh, typy kníh, knižnice)

V ríši rozprávok25 hod.

(slovenské ľudové rozprávky, poézia nonsensu, zbojnícke, regrútske, vojenské piesne, ľudové rozprávky iných národov, koledy, písomná práca, autorské rozprávky, pracovné piesne, test na konci TC)

Pozrime si rozprávku6 hod.

(bábkové divadlo, filmová a televízna rozprávka, animovaný film, test na konci TC)

Čo opriadli povesti13 hod.

(historické povesti, miestne povesti, heraldická povesť, test na konci TC)

Príbehy spred tisícročí 6 hod.

(legendy – ľudové a autorské, zľudovené piesne, opakovanie TC, test na konci TC)

**Príbehy na rýchle čítanie5
hod.**

(komiks, príprava vlastného komiksu)

Vedomosti z každej oblasti.....6 hod.

(encyklopédie – knižné, internetové, opakovanie literárnych pojmov z 5. ročníka, záverečné hodnotenie práce žiakov a klasifikácia)

Učebné zdroje

Krajčovičová, Jarmila a Krajčovičová, Jela.: Literárna výchova pre 5. ročník základných škôl. Educo 2010. 1. vydanie.

Hodnotenie predmetu

Žiaci budú klasifikovaní na základe ústnych odpovedí, písomných odpovedí , na základe aktívneho a tvorivého prístupu na jednotlivých hodinách podľa hodnotenia v znení Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

V rámci predmetu slovenský jazyk a literatúra sú hodnotené tri zložky predmetu: jazyk, sloh a literatúra.

Klasifikácia kontrolných diktátov:

4 kontrolné diktáty v každom ročníku - ich zameranie a rozsah je samostatnou súčasťou UO SJL.

stupnica hodnotenia diktátov:

výborný (1).....0 - 1 chyba

chválitebný (2).....2 - 3 chyby

dobrá (3).....4 - 7 chýb

dostatočný (4).....8 - 10 chýb

nedostatočný (5).....11 a viac chýb

Klasifikácia školských písomných prác:

Školské písomné práce budú klasifikované dvomi známami (vnútorná forma/vonkajšia forma), pričom známky budú vyjadrené slovne (výborný, chválitebný, dobrý, dostatočný, nedostatočný).

Kritériá hodnotenia:

Vnútorná forma: obsah - dodržanie témy, kompozícia - dodržanie slohového postupu (žánrovej formy), nadväznosť - logickosť textu, členenie textu, jazyk- správne využitie jazykových prostriedkov pre daný slohový útvar, syntaktická a morfológická správnosť, pestrá modalita viet, štýl - tvorivé využitie lexiky, originalita vo vyjadrovaní, využitie štylistických príznakových slov, celkové vyznenie práce po jej prvom prečítaní, práca by nemala obsahovať nepravdy, nelogické závery, protirasové a antihumánne názory.

Vonkajšia forma: estetická úprava textu a pravopis

Klasifikácia didaktických testov:

Po ukončení tematického celku pripraví vyučujúci súborný didaktický test na overenie komplexných vedomostí a zručností žiakov .

Otázky v didaktickom teste nesmú prevýšiť stanovenú úroveň vzdelávacích výstupov. Kritériá hodnotenia musia byť súčasťou didaktického testu. Žiaci budú s nimi oboznámení. Výsledky didaktického testu sú významnou súčasťou sumatívneho hodnotenia.

Hodnotiacia škála - prijatá bodová stupnica a percentuálna stupnica

100% – 90% – 1 (výborný)

89% – 75% – 2 (chválitebný)

74% – 50% – 3 (dobrý)

49% – 25% – 4 (dostatočný)

24% – 0% – 5 (nedostatočný)

Didaktické testy, bleskovky, frontálne skúšanie, kontrolné diktáty a tému školskej písomnej práce pripravuje vyučujúci.

Hodnotenie projektov: hodnotíme 4 zložky v sumáre 20 bodov

- obsah - náročnosť témy, originalita, rozsah práce, náročnosť, využitie IKT - 10b.
- samostatnosť prejavu - prezentácia, orientácia v projekte 5b.
- gramatická stránka - 2b.
- estetická stránka - 3b.

Výsledná klasifikácia sa odvíja od dosiahnutého percentuálneho bodového úspechu prevedeného na známku.

Previerky vedomostí žiakov

Pri verbálnej kontrole budeme zisťovať a hodnotiť osvojenie základných poznatkov stanovených výkonovou časťou UO ŠVP minimálne 2x ročne. Po ústnej odpovedi oznámi učiteľ známku ihneď, pri hodnotení úloh a cvičení sa využíva slovné hodnotenie formou stručného komentáru.

Sumatívne hodnotenie žiakov v klasifikačných obdobiach

Cieľom hodnotenia vzdelávacích výsledkov žiakov bude poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky, kde má rezervy, aké sú jeho pokroky. Súčasťou hodnotenia bude tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Hodnotenému bude aj prepojenie vedomostí so zručnosťami a spôsobilosťami.

Pri záverečnom hodnotení žiaka v klasifikačnom období majú známky rozdielnú váhu a využíva sa vážený priemer známok.

kontrolný diktát a školské písomné práce 5b.

didaktické testy po tematických celkoch 4b.

recitácia umeleckého textu, ústna odpoveď a aktivita 3b.

domáca úloha 1b.

5.1.2 Anglický jazyk

Vo vyučovacom predmete anglický jazyk sa v ŠkVP časová dotácia ŠVP zvyšuje o jednu hodinu. Táto vyučovacia hodina sa použije na zmenu kvality výkonu v týchto oblastiach: čítanie s porozumením, počúvanie s porozumením, písomný a ústny prejav.

Prierezové témy a ich ciele:

Environmentálna výchova: poskytnúť ucelený pohľad na okolitú prírodu a prostredie, naučiť pozorovať, citlivo vnímať a hodnotiť konanie ľudí vo vzťahu k ŽP.

Témy: *Krajiny, mestá a miesta*, Človek a príroda, Človek a jeho životné prostredie, Doprava
Multikultúrna výchova: podporovať u žiakov ich rešpekt k príslušníkom iných kultúr a budovať základy pre uvedomelú medzikultúrnú spoluprácu v budúcnosti. Témy: *Nadviazanie kontaktu, Môj život, Prázdniny, Krajiny mestá a miesta, Mládež a jej svet, aktivity mládeže*
Osobnostný a sociálny rozvoj: prispieť ku komplexnému osobnostnému rastu žiaka a rozvoju jeho životných zručností. Témy: *Nadviazanie kontaktu, Mládež a jej svet, aktivity mládeže, Voľný čas a záľuby, Komunikácia*
Ochrana života a zdravia: formovať u žiakov vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí. Témy: *Mládež a jej svet, aktivity mládeže, Voľný čas a záľuby, Šport, Stravovanie, Ľudské telo, Hygiena a starostlivosť o telo*
Mediálna výchova: získať a rozvíjať mediálnu gramotnosť, prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať. Témy: *Zábava, Človek a spoločnosť, Komunikácia*
Výchova k manželstvu a rodičovstvu: získať základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva. Témy: *Môj život, Dovolenky, Rodina*
Finančná gramotnosť: *Obchod a služby*

Žiak na konci 5. ročníka dokáže jednoducho opísať ľudí, miesta a predmety a použiť jednoduchý opisný jazyk v stručných komentároch.

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania:

sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet anglický jazyk, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Rozsah vyučovania predmetu:

4 VH týždenne - 132 VH za školský rok

Rozsah vyučovania predmetu:

4 VH týždenne - 132 VH za školský rok

Vzdelávacia oblasť: Jazyk a komunikácia

Rodina a spoločnosť, Osobné údaje3 hod.

(nadviazanie komunikácie, poskytnutie osobných údajov, pomenovanie mesiacov v roku, uvedenie svojho veku a mesiaca narodenia, sčítanie.)

Krajiny, mestá a miesta7 hod.

(pomenovanie vybraných krajín z rôznych svetadielov, porozumenie krátkemu príbehu a jeho dramatizácia., tvorenie otázok a odpovedí v jednoduchom prítomnom čase (so slovesom „byť“), opakovanie osobných a opytovacích zámen, precvičovanie použitia daných jazykových prostriedkov, výslovnosť skupín spoluhlások „cr, dr, sp, sn“, precvičovanie a upevňovanie komunikačných zručností)

Voľný čas a záľuby7 hod.

(Pomenovanie rôznych záľub, porozumenie krátkemu príbehu, používanie väzby „like + -ing“ vo vetách, precvičovanie použitia jazykových prostriedkov, fonetika skupín samohlások a_e, u_e, o_e, i_e, precvičovanie a upevňovanie komunikačných zručností)

Mládež a jej svet, aktivity mládeže12 hod.

(pomenovanie rôznych aktivít a vecí, porozumenie krátkemu príbehu, používanie prívlastňovacích zámen (his, her) vo vetách, používanie modálneho slovesa „can“ v požiadavkách a povoleniach, precvičovanie použitia jazykových prostriedkov, fonetika skupiny hlások „ar“, precvičovanie a upevňovanie komunikačných zručností ,projekt „Priateľské a bezpečné správanie“, extenzívne čítanie - „Swiss Family Robinson“ extenzívne čítanie - „Rodiny celého sveta“)

Šport, Druhy športu: letné športy7 hod.

(pomenovanie vodných športov, porozumenie krátkemu príbehu a jeho dramatizácia, používanie prítomného priebehového času vo vetách, precvičovanie použitia jazykových prostriedkov, fonetika vybraných samohlások, precvičovanie a upevňovanie komunikačných zručností)

Človek a príroda, Zvieratá7 hod.

(pomenovanie rôznych zvierat, porozumenie krátkemu príbehu zo ZOO a jeho dramatizácia používanie prítomného priebehového času v otázkach a krátkych odpovediach, precvičovanie použitia jazykových prostriedkov, výslovnosť vybraných spoluhlások, precvičovanie a upevňovanie komunikačných zručností , Projekt „Rešpektovanie prírody““)

Ľudské telo, Hygiena a starostlivosť o telo12 hod.

pomenovanie každodenných činností vrátane hygienických úkonov, porozumenie krátkemu príbehu a jeho dramatizácia, tvorenie kladných, záporných viet, otázok a odpovedí v jednoduchom prítomnom čase, precvičovanie použitia jazykových prostriedkov, určovanie času, výslovnosť vybraných skupín samohlások, precvičovanie a upevňovanie komunikačných zručností, extenzívne čítanie - „Biely tesák“ , extenzívne čítanie - „Flocke – polárny medveď“)

Mládež a jej svet, Aktivity mládeže, Obchody a služby5 hod.

(pomenovanie rôznych aktivít mládeže a miest konania, porozumenie krátkemu príbehu, používanie frekvenčných prísloviek a predložiek „in, on, at“ v časových údajoch, precvičovanie použitia jazykových prostriedkov, výslovnosť skupiny hlások „ow“)

Kultúra a umenie2 hod.

(precvičovanie a upevňovanie komunikačných zručností)

Stravovanie, Rôzne druhy potravín, Príprava jedál7 hod.

(pomenovanie rôznych druhov potravín, porozumenie krátkemu príbehu, používanie počítateľných a nepočítateľných podstatných mien vo vetách, používanie väzby „I'd like“, precvičovanie použitia jazykových prostriedkov, výslovnosť skupiny hlások „lt/ld“, precvičovanie a upevňovanie komunikačných zručností)

Krajiny a miesta, Geografický opis krajiny12 hod.

(pomenovanie a opis rôznych miest/prvkov krajiny, porozumenie krátkemu príbehu, stupňovanie prídavných mien, precvičovanie použitia jazykových prostriedkov, výslovnosť skupiny hlások „nt/nd“, precvičovanie a upevňovanie komunikačných zručností , Projekt „Správanie na verejnosti“, Extenzívne čítanie - „Kameňová polievka“ , Extenzívne čítanie - „Národné jedlá“)

Človek a príroda, Človek a jeho životné prostredie7 hod.

(pomenovanie objektov v parku, porozumenie krátkemu príbehu, používanie modálneho slovesa „must/mustn't“ v príkazoch a zákazoch, precvičovanie použitia daných jazykových prostriedkov, výslovnosť skupiny samohlások „ay/ai/a_e“, precvičovanie a upevňovanie komunikačných zručností)

Doprava a cestovanie, Dopravné prostriedky7 hod.

(pomenovanie rôznych dopravných prostriedkov, porozumenie krátkemu príbehu o návšteve múzea dopravy, používanie väzby „There was/wasn't ..., There were/weren't“ s výrazmi „some/ lot's of/ any/a“ a s určeniami času", precvičovanie použitia daných jazykových prostriedkov, výslovnosť skupín samohlások „ea/ee/y“, precvičovanie a upevňovanie komunikačných zručností)

Ľudské telo, Fyzické charakteristiky, Charakterové vlastnosti 12 hod.

(pomenovanie ľudských fyzických a charakterových črt, porozumenie krátkemu príbehu o spomínaní na minulosť, tvary pre jednoduchý minulý čas nepravidelných slovies „be“ a „have“, ich rozdielnosti, precvičovanie použitia daných jazykových prostriedkov, výslovnosť skupiny hlások „ight/y/i_e“, precvičovanie a upevňovanie komunikačných zručností, Projekt „Ohľaduplnosť k druhým“, Extenzívne čítanie - „Todov automobil“, Extenzívne čítanie - „M 400 Skycar“

Človek a spoločnosť, Komunikácia 7 hod.

(pomenovanie rôznych činností (pravidelné slovesá), porozumenie krátkemu príbehu o staroegyptskom písme, tvorenie kladných a záporných tvarov jednoduchého minulého času u pravidelných slovies, precvičovanie použitia jazykových prostriedkov, výslovnosť hlások „ow/oa/o_e“, precvičovanie a upevňovanie komunikačných zručností)

Vzdelávanie a práca, Škola a jej zariadenie, Učebné predmety5 hod.

(pomenovanie učebných predmetov a pomôcok, porozumenie krátkemu príbehu zo školy, tvorenie otázok v jednoduchom minulom čase u pravidelných aj nepravidelných slovies, opakovanie opytovacích zámen, precvičovanie použitia jazykových prostriedkov, fonetika skupiny hlások „ar“)

Doprava a cestovanie, Turistika.....13 hod.

(pomenovanie turistickej výbavy, precvičovanie a upevňovanie komunikačných zručností , pomenovanie rôznych aktivít a vecí, porozumenie krátkemu príbehu, tvorenie budúceho času s použitím „be going to“, precvičovanie použitia jazykových prostriedkov, výslovnosť skupiny hlások „oo“, precvičovanie a upevňovanie komunikačných zručností , Projekt „Bezpečné spoločné učenie sa“, Extenzívne čítanie - „Princ a žobrák“

Učebné zdroje:

Učebnica: Family and Friends 3 First Edition (Naomi Simmons and Tamzin Thompson, Oxford University Press, 2009)

Pracovný zošit : Family and Friends 3 Workbook First Edition (Naomi Simmons and Tamzin Thompson, Oxford University Press, 2009)

Audio CD Family and Friends 3, iTools Family and Friends 3

5.2 Matematika a práca s informáciami

5.2.1 Matematika

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj: žiak porozumie sebe aj iným – dokáže optimálne usmerňovať svoje správanie – osvojí si, využíva a ďalej rozvíja zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce – nadobudne základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňuje ich pri prezentácii seba a svojej práce – získa a uplatňuje základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií – rešpektuje rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov. Na čísla sa pozerá, ako na prostriedky objektívneho poznania reality, vďaka nadobudnutým vedomostiam a matematickým zručnostiam si uvedomuje iný, kvalitnejší a hodnotnejší spôsob vnímania okolitej skutočnosti. Získava sebadôveru pri interpretácii matematických a nematematických textov

Opakovanie zo 4. ročníka, Vytvorenie oboru prirodzených čísel, Počtové výkony s prirodzenými číslami, Geometria a meranie, Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu: žiak získa základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva – uprednostní základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

Počtové výkony s prirodzenými číslami- *Počítame v eurách a centoch, Obchodnícke počty, Geometria a meranie- Premena jednotiek dĺžky, Obvod útvarov, Zväčšovanie a zmenšovanie geometrických útvarov v štvorčekovej sieti, Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie- snaží sa do primeraných praktických problémov vniesť geometriu*

Environmentálna výchova: žiak rozpozná a vyhodnotí zmeny v prírode a vo svojom okolí – pozná možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia – má informácie o zásahoch človeka do životného prostredia. Nie je ľahostajný k svojmu okoliu

Počtové výkony s prirodzenými číslami, Geometria a meranie, Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie.

Mediálna výchova: žiak si uvedomuje význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti – osvojí si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu. Získava sebadôveru pri interpretácii nematematických textov do matematiky a opačne.

Vytvorenie oboru prirodzených čísel - *Tabuľka, diagram, graf, Počtové výkony s prirodzenými číslami, Geometria a meranie, Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie- Tabuľka, diagram, graf, Slovné úlohy, zhromažďovanie, počet možností*

Multikultúrna výchova: rešpektuje prirodzenú rozmanitosť spoločnosti – spozná rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry – akceptuje kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú

realitu – uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných ľudí – má možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjať tak svoju kultúrnu identitu.

Vytvorenie oboru prirodzených čísel – Rímske číslice, Počtové výkony s prirodzenými číslami, Geometria a meranie, Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie.

Ochrana života a zdravia: žiak rozpozná nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie.

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie.

Finančná gramotnosť: Žiak vie vymenovať kroky, ktoré môže jednotlivец podniknúť na ochranu svojich osobných údajov - dokáže opísať problémy, ktoré sa môžu objaviť v prípade, že sa človek stane obeťou krádeže osobných údajov- vie stručne charakterizovať oblasti, kde je človek vystavený možnosti úrazu, pozná podstatu úrazového poistenia - dokáže analyzovať a vyhodnotiť reklamné tvrdenia - dokáže sa správne rozhodnúť, na čo minúť peniaze - chápe funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb - dokáže opísať, čo znamená pojem ľudská práca - vie vysvetliť vplyv bohatstva a chudoby na životné podmienky rodiny.

Vytvorenie oboru prirodzených čísel, Počtové výkony s prirodzenými číslami, Geometria a meranie, Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické myslenie.

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania :

sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet matematika, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0, okrem tematického celku Súmernosť v rovine (osová a stredová), ktorého témy sa presunuli do 9. ročníka.

Rozsah vyučovacieho predmetu :

4 VH týždenne – 132 VH za školský rok

Opakovanie učiva 4. ročníka 15 hod.

Vytvorenie oboru prirodzených čísel do a nad milión..... 30 hod.

(prirodzené číslo, cifra, číslica, rád číslice, zápis prirodzeného čísla, susedné čísla, párne, nepárne čísla, číselná os, vzdialenosť na číselnej osi, usporiadanie prirodzených čísel, usporiadanie vzostupné, zostupné, zaokrúhľovanie nadol a nahor, rímske číslice, tabuľka, diagram, graf, propedeutika desatinných čísel (eurá, centy)

Počtové výkony s prirodzenými číslami.....36 hod.

(sčítanie, odčítanie spamäti, sčítanie, odčítanie písomne, aj pomocou kalkulačky, násobenie, delenie spamäti – mocnina čísla 10, malá násobilka, poradie početných operácií, úloha zátvoriek, písomné násobenie jednociferným, dvojciferným aj viacciferným činiteľom, písomné delenie jednociferným a dvojciferným deliteľom, porovnanie podielom, použitie kalkulačky pri delení, propedeutika záporných čísel, propedeutika pomeru, priamej a nepriamej úmernosti, propedeutika distributívnosti)

Geometria a meranie.....35 hod.

(základné rovinné útvary: bod, priamka, úsečka, dĺžka úsečky, rovinné útvary: štvorec, obdĺžnik, trojuholník, kružnica, konštrukcie, jednotky dĺžky, premena, obvod trojuholníka, štvorca, obdĺžníka, obsah štvorca a obdĺžníka s celočíselnými rozmermi, konštrukcia

rovnobežných a kolmých priamok, priestorové útvary: kocka, kváder, valec, kužeľ, ihlan, guľa – rozpoznanie, nákres, kódovanie, propedeutika objemu)

Riešenie aplikačných úloh a úloh rozvíjajúcich špecifické matematické

myslenie.....16 hod.

(tabuľka, dáta, triedenie a usporiadanie, jednoduchý diagram, štatistika, grafické znázornenie údajov, stratégia riešenia, slovné úlohy, zhromažďovanie, počet možností)

Učebné zdroje:

Učebnica: Matematika pre 5.ročník ZŠ – 1.a 2. časť, Žabka, Černek ,

Orbis Pictus Istropolitana, spol. s r.o. , Bratislava, 2009, 2010

Doplnkové zdroje: Pomocník z matematiky pre 5. ročník ZŠ - 1. a 2. zošit, Berová, Bero - Orbis Pictus Istropolitana, spol. s r.o., Bratislava, 2009, 2010

Hodnotenie predmetu

Žiaci budú klasifikovaní na základe ústnych odpovedí, písomných odpovedí, na základe aktívneho a tvorivého prístupu na jednotlivých hodinách v znení **Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.**

Počas školského roka bude každý žiak hodnotený minimálne dvakrát za štvrťrok. Bude písať kontrolné práce po tematických celkoch na zistenie pochopenia a naučenia sa učiva, vstupnú previerku na začiatku školského roka a štyri písomné práce pred štvrťročným hodnotením žiaka.

Motivačné hodnotenie : známokovaná aktivita žiakov známkou výborný za výnimočnú prácu

Na vyučovacích hodinách s geometrickým učivom bude žiak používať rysovacie pomôcky : kružidlo, pravítko, trojuholník s ryskou, uhlomer, ceruza a guma.

Stupnica hodnotenia písomných prác :

1: 100% - 90 % 2 : do 75 % 3 : do 50 % 4 : do 25 % 5 : menej ako 25 %

5.2.2 Informatika

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj: žiak dokáže optimálne usmerňovať svoje správanie – osvojí si, využíva a ďalej rozvíja zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce. Nadobudne základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňuje ich pri prezentácii seba a svojej práce. Uplatňuje základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií a rešpektuje rôzne typy ľudí a ich názory, prístupy k riešeniu problémov.

Témy: **Princípy fungovania IKT.** Softvér a hardvér- práca v operačnom systéme, Softvér a hardvér- vírusy a špehovanie, **Informačná spoločnosť** – legálnosť používania softvéru , Komunikácia a spolupráca – práca s nástrojmi na komunikáciu, Komunikácia a spolupráca – práca s webovou stránkou, **Algoritmické riešenie problémov.** Záverečné hodnotenie celoročnej práce žiakov.

Environmentálna výchova: žiak rozpozná a vyhodnotí zmeny v prírode a vo svojom okolí – pozná možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, má informácie o zásahoch človeka do životného prostredia.

Témy: **Princípy fungovania IKT.** Softvér a hardvér- práca so súborami a priečkami, Softvér a hardvér- práca v počítačovej sieti a na internete, **Informácie okolo nás.** Práca s prezentáciami.

Mediálna výchova: žiak si uvedomuje význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti. Osvojí si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu. Pochopí pozitíva a negatíva vplyvu využívania médií.

Témy: **Princípy fungovania IKT,** Softvér a hardvér- počítač a prídavné zariadenia, Softvér a hardvér- práca v počítačovej sieti a na internete, Informačná spoločnosť – digitálne technológie v spoločnosti, **Informácie okolo nás.** Práca s textom, Práca s tabuľkami, Tvorba prezentácií, **Komunikácia prostredníctvom IKT.** Komunikácia a spolupráca – vyhľadávanie na webe.

Multikultúrna výchova: žiak rešpektuje prirodzenú rozmanitosť spoločnosti. Akceptuje kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu, uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných ľudí.

Témy: **Informácie okolo nás,** Práca s grafikou.

Ochrana života a zdravia: žiak rozpozná nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie

Témy: Úvodná hodina, Poučenie o BOZP, Zásady práce v učebni IKT, Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká.

Finančná gramotnosť: Žiak vie vymenovať kroky, ktoré môže jednotlivec podniknúť na ochranu svojich osobných údajov. Vie opísať problémy, ktoré sa môžu objaviť v prípade, že sa človek stane obeťou krádeže osobných údajov. Vie vyhodnotiť reklamné tvrdenia - dokáže sa správne rozhodnúť, na čo minúť peniaze. Chápe funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb a dokáže opísať, čo znamená pojem ľudská práca. Vie vysvetliť vplyv bohatstva a chudoby na životné podmienky rodiny.

Témy: **Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká,** **Informácie okolo nás.** Práca s textom, Práca s tabuľkami, Tvorba prezentácií.

Výchovno - vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania:

sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet informatika, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015- 5129/5980:2 – 10A0.

Rozsah vyučovania predmetu:

1 VH týždenne – 33 VH za školský rok

Práca s grafikou2 hod.

(Oblasť, animácia. Obrázok ako štvorcová mriežka, priehľadnosť, obrázok v rastru, animácia ako postupnosť obrázkov, dĺžka trvania (dĺžka zobrazenia obrázkov na obrazovke).

Kreslenie základných geometrických tvarov, používanie nástrojov na kreslenie, otáčanie, preklápanie a zmena veľkosti oblasti, zmena veľkosti papiera, spustenie a zastavenie

animácie, krokovanie a prepínanie medzi obrázkami animácie, kreslenie obrázkov animácie, zmena poradia, vloženie a odstránenie obrázka z animácie.)

Práca s textom3 hod.

(Schránka, odrážky a číslovanie, tabuľka.

Slovo ako skupina písmen, veta ako skupina slov, odsek ako skupina viet, medzery a oddeľovače, obrázok a text, formátovanie textu, písmo + typ, veľkosť, hrúbka a farba písma (t.j. zvýraznenia), zarovnanie odseku, obrázok ako súčasť textu, skryté značky ako súčasť textového dokumentu, obrázok ako súčasť textu, vplyv skrytých znakov na štruktúru aj výsledný vzhľad textu, znaky ako písmená, číslice, špeciálne znaky a symboly, text a hypertext (napr. na internete, v encyklopédii).

Presúvanie, kopírovanie a vkladanie textu, vkladanie obrázkov zo súboru, kontrola pravopisu

Práca s prezentáciami2 hod.

(Snímka, prezentácia, rozmiestnenie, pozadie, prechod medzi snímkami

Snímky a ich poradie – prezentácia.

Vytváranie prezentácie, vloženie novej snímky, vloženie textu, vloženie obrázku, spustenie a zastavenie prezentácie .)

Práca s multimédiami2hod.

(Video ako postupnosť klipov, efektov, prechodov, klip ako zvuk, obrázok, titulok, vzťah medzi rozložením prvkov na časovej osi a výsledkom.

Vytvorenie a uloženie záznamu, orezanie, vystrihnutie, umiestnenie klipu .)

Práca s tabuľkami3 hod.

(Tabuľka, riadok, stĺpec, bunka, adresa bunky.

Adresa bunky ako pozícia bunky v tabuľke, vlastnosti bunky a k o zarovnanie, farba, veľkosť, okraje bunky. Pohyb (navigácia) v tabuľke (šípkami, klikaním), vpisovanie údajov, ich upravovanie a zvýrazňovanie.)

Informácie2 hod.

(Vzťahy medzi jednotlivými typmi informácie (grafika, text, čísla, zvuk))

Práca s webovou stránkou1hod.

(Získavať informácie z webových stránok a použiť ich vo svojich produktoch (rešpektuje autorské práva), posúdiť účel webovej stránky.)

Práca s nástrojmi na komunikáciu1hod.

(Príloha, adresár, dodržiavanie netikety, preposlanie e-mailu, priloženie prílohy, odoslanie e-mailu viacerým adresátom naraz.)

Algoritmičné riešenie problémov – analýza problému.....2 hod.

(Platí – neplatí, a/alebo/nie (neformálne), krokovanie sekvencie a opakovania, rozhodovanie o pravdivosti tvrdenia.)

Algoritmičné riešenie problémov – jazyk na zápis riešenia2 hod.

(Chybný zápis, konštrukcie jazyka ako postupnosti príkazov, zostavovanie programu v jazyku na zápis algoritmov, spustenie programu.)

Algoritmičné riešenie problémov – pomocou postupnosti príkazov2 hod.

(Príkaz, parameter príkazu, postupnosť príkazov, ako súvisia príkazy, poradie príkazov a výsledok, pravidlá jazyka pre zostavenie sekvencie príkazov, zostavenie a upravenie

príkazu/príkazov, vyhodnotenie postupnosti príkazov, úprava sekvencie príkazov (pridanie, odstránenie príkazu, zmena poradia príkazov).

Algoritmické riešenie problémov – pomocou vetvenia1hod.

(Konštrukcia vetvenia s jednoduchou podmienkou, pravda, nepravda – splnená a nesplnená podmienka.)

Algoritmické riešenie problémov – interpretácia zápisu riešenia1 hod.

(Vykonalie programu, krokovanie, čo sa deje v počítači v prípade chyby v programe.

Algoritmické riešenie problémov – hľadanie a opravovanie chýb.....1hod.

(Chyba v postupnosti príkazov (zlý príkaz, chýbajúci príkaz, vymenený príkaz alebo príkaz navyše), riešenie, ktoré lepšie spĺňa stanovené kritérium v zadanom probléme, hľadanie chyby.)

Softvér a hardvér – práca so súbormi a priečkami1hod.

(Súbor, priečinok, v súbore je uložený nejaký obsah, rôzne typy súborov pre rôzne typy informácií (súbor s obrázkom, súbor s textom, súbor s tabuľkou), odpadkový kôš, vytvorenie, ukladanie dokumentov.)

Softvér a hardvér – práca v operačnom systéme1hod.

(Schránka ako miesto na krátkodobé uchovávanie alebo prenášanie údajov, používanie školského vzdelávacieho softvéru, práca s digitálnou učebnicou a encyklopédiou.)

Softvér a hardvér – počítač a prídavné zariadenia1hod.

(Programy spracovávajú údaje a pomáhajú nám riešiť problémy (program ako nástroj na kreslenie, písanie, počítanie, evidovanie údajov, ktorý vie pracovať iba s určitými typmi údajov, určitými typmi súborov), klávesnica, myš a obrazovka ako zariadenia na komunikáciu s počítačom, pamäťové zariadenia (napr. CD, HD, USB kľúč) ako médiá/zariadenia na prenos a uchovanie informácií.)

Softvér a hardvér – programy proti vírusom a špehovaniu1hod.

(Vírus ako škodlivý softvér, špehovanie ako nepovolená aktivita softvéru alebo webových stránok.)

Informačná spoločnosť – bezpečnosť a riziká1hod.

(Vírus ako škodlivý softvér, dôveryhodnosť získaných informácií, riziká na internete a sociálnych sieťach. Šírenie počítačových vírusov a spamov, bezpečné a etické správanie sa na internete, činnosť hekerov.)

Informačná spoločnosť - digitálne technológie v spoločnosti2hod.

(Spoločnosť a sociálne siete, digitálne technológie okolo nás, digitálne technológie ako nástroje pre výpočet, komunikáciu, navigáciu, doma, v škole, v práci rodičov, v obchode, digitálne technológie a hry, film, hudba, používanie nástrojov na vlastné učenie sa, zábavu a spoznávanie.)

Informačná spoločnosť – legálnosť používania softvéru1hod.

(Autorské právo a jeho vzťah k autorovi, dielu a použitiu, legálnosť a nelegálnosť používania softvéru a informácií (texty, obrázky, hudba, filmy, ...)

Učebné zdroje:

Tvorivá informatika - Informatika okolo nás - Ľubomír Salanci, 2007

Tvorivá informatika. 1.zošit z programovania (Blaho, Kalaš), 2005

Tvorivá informatika. 1.zošit o práci s textom (Blaho, Kalaš),

Práca s tabuľkami, Autori: Stanislav Lukáč, Ľubomír Šnajder, 2001

Informatika pre SŠ - Práca s internetom, Ľubomír Šnajder, 2007

Internetové zdroje

Hodnotenie predmetu

Žiaci budú klasifikovaní na základe ústnych aj písomných odpovedí, na základe aktívneho a tvorivého prístupu na jednotlivých hodinách podľa hodnotenia v znení Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.

Počas školského roka bude každý žiak hodnotený dvoma známkami za štvrt'rok. Zavedenie portfólia žiaka. Motivačné hodnotenie: známkovaná aktivita žiaka známku výborný za výnimočnú prácu.

5.3 Človek a príroda

5.3.1 Biológia

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Prierezové témy:

Environmentálna výchova: Cieľom uplatňovania tejto prierezovej témy je prispieť k tomu, aby žiak:

- rešpektoval základné pravidlá pre správanie sa v prírode s ohľadom na organizmy a ich životné prostredie;
- rozpoznal a vyhodnotil zmeny v prírode a vo svojom okolí;
- poznal možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia, podieľal sa na aktivitách (školy) smerujúcich k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia širšieho okolia (školy, obce...);
- získal informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a vyhodnotil ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach;
- rozlišoval technológie a výrobky šetrné k životnému prostrediu;
- šetrne sa správal k prírodným zdrojom;
- aktívne sa podieľal na eliminácii znečistenia životného prostredia;
- je poskytnúť ucelený pohľad na okolitú prírodu a prostredie, naučiť pozorovať, citlivo vnímať a hodnotiť konanie ľudí vo vzťahu k ŽP.

Témy:

1. tematický celok Príroda a život okolo nás – závislosť organizmov od neživej prírody, kolobeh látok v prírode, vzájomné vzťahy v rámci spoločenstiev a ekosystémov, zásahy ľudskej činnosti do lesného ekosystému, prírodné a umelé ekosystémy.
2. tematický celok Život v lese – funkcie lesa a význam lesných organizmov pre prírodu a človeka, nevyhnutnosť ich ochrany, poznať chránené, liečivé a jedovaté lesné rastliny, hospodárenie v lese - rozumná ťažba dreva, starostlivosť o les.
3. tematický celok Život vo vode a na brehu – význam kolobehu vody pre život organizmov, zásahy človeka do vodného ekosystému, pozitíva a negatíva regulácie

vodných tokov a stavby vodných elektrární, význam brehových porastov ako súčasť ochrany proti povodňam, dôležitosť ochrana vody na zemi.

4. tematický celok Život na poliach a lúkach – vplyv človeka na kvalitu pôdy, nadmerná chemizácia a jej negatívny dopad na všetky organizmy vrátane človeka, narušanie biologickej rovnováhy, znižovanie biodiverzity, biologický boj proti škodcom a zelené hnojenie ako príklady pozitívneho vzťahu k prírode.

Multikultúrna výchova: Cieľom je podporovať u žiakov rešpekt k príslušníkom iných rás, kultúr, prepojiť a uvedomiť si nevyhnutné vzťahy v prírode, druhovú rozmanitosť, no zároveň potrebu akceptovania inakosti. Poznávaním svojho regiónu, jeho prírodného bohatstva sa prispieva u žiakov i k formovaniu historického vedomia. Vhodnými formami na uplatnenie týchto tém sú projekty, exkurzie, tematické vychádzky. Na konci každého tematického celku sa nachádzajú témy o vzájomných vzťahoch organizmov, o symbióze; jednotlivé témy poukazujú na pestrosť a rozmanitosť druhov, na to, že každý organizmus má svoje miesto na Zemi.

Osobnostný a sociálny rozvoj: Cieľom je umožniť žiakom rozmyšľať o sebe, o svojom aktuálnom živote, vzťahoch s ľuďmi a smerovaní v budúcnosti. Vedie ich k uplatňovaniu svojich práv a tiež k rešpektovaniu názorov, potrieb a práv ostatných.

celok Poznávame prírodu, praktické aktivity, tvorba projektov.

Ochrana života a zdravia: Cieľom je rozpoznať nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie, vedieť poskytnúť prvú pomoc, orientovať sa pri pohybe a pobyte v prírode.

Témy Lesné huby, Lesné bezstavovce, Vodné rastliny, Obojživelníky a plazy vo vode, Lúčne rastliny.

Mediálna výchova: Cieľom je osvojiť si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu a vytváranie vlastných mediálnych produktov, rozvíjať mediálnu gramotnosť žiakov, zmysluplne využívať médiá vo vyučovaní biológie. Aplikácia je možná v každom tematickom celku, napr. príprava prezentácií na rôzne témy, fotografovanie organizmov v ich prirodzenom prostredí, zhotovenie videí, využívanie interaktívnych cvičení a hier, dramatizácií o živote zvierat a pod.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu: Cieľom je osvojiť si základné poznatky o biologických, psychických a sociálnych zmenách, ktoré ovplyvňujú vývin osobnosti žiaka, osvojiť si zásady bezpečného správania v oblasti sexuality, uprednostňovať základné princípy zdravého životného štýlu. V takmer každom zo 4 tematických celkoch sa učí o rozmnožovaní rastlín a živočíchov, o starostlivosti o potomstvo, o partnerstve, o správaní živočíchov. Témy je možné využiť pri formovaní žiakov v rámci danej prierezovej témy.

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania :

sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet fyzika, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Rozsah vyučovacieho predmetu :

2 vyučovacie hodiny týždenne – 66 hodín za školský rok

OBSAH predmetu:

Príroda a život okolo nás4 hod.

(Príroda a prírodniny. Metódy a prostriedky skúmania v biológii.)

Život v lese 18hod.

(Les. Štruktúra lesa. Život a zmeny lesa počas roka. Dreviny v lese. Ihličnaté a listnaté stromy. Kry. Poznávanie, život drevín počas roka. Význam pre život v lese.

Mikroskopické a nekvitnúce byliny v lese. Kvitnúce byliny v lese. Poznávanie, život počas roka. Význam pre život v lese. Huby a lišajníky v lese. Poznávanie jedlých a jedovatých húb, spolužitie stromov a húb. Pomoc pri otrave hubami. Význam v lese. Lesné bezstavovce. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov. Význam v lese. Lesné obojživelníky a plazy. Lesné vtáky. Lesné cicavce. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov. Význam v lese.)

Život vo vode a na brehu 17 hod.

(Voda a jej okolie. Význam kyslíka, teploty a čistoty vody pre život vodných organizmov.

Rastliny žijúce vo vode. Poznávanie podľa vonkajších znakov. Význam planktónu a vodných zelených rastlín. Brehové rastlinstvo. Mikroskopické a drobné vodné živočíchy. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam. Vodné bezstavovce. Hmyz žijúci vo vode a na brehu. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam.

Ryby. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam.

Živočíchy žijúce vo vode a na brehu. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam. Vodné vtáky. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam. Vodné cicavce. Poznávanie podľa vonkajších znakov a životných prejavov, význam.)

Život na poliach a lúkach17 hod.

(Polia, lúky, pastviny. Druhovú rozmanitosť, vplyv ľudskej činnosti.

Rastliny a huby na lúkach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, život počas roka, význam.

Obilniny. Krmoviny. Olejniny a okopaniny. Poznávanie, život počas roka , význam pre výživu človeka a hospodárskych zvierat.

Bezstavovce žijúce na lúkach a poliach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, život počas roka, význam. Obojživelníky a plazy žijúce na lúkach a poliach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, život počas roka, význam.

Vtáky žijúce na lúkach a poliach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, život počas roka, význam. Cicavce žijúce na lúkach a poliach. Poznávanie podľa vonkajších znakov, život počas roka, význam.)

Praktické aktivity a projekty žiakov10 hod.

Námety aktivít:

- Pozorovanie vybraných rastlinných alebo živočíšnych objektov lupou a mikroskopom.
- Pozorovanie drobnozrnka lupou a mikroskopom.
- Poznávanie lesných bylín (podľa prírodnín, herbárových položiek, obrazov, atlasov a pod.).
- Poznávanie a rozlišovanie jedlých a jedovatých húb.
- Pozorovanie machu lupou alebo mikroskopom.
- Pozorovanie schránok mäkkýšov lupou, rozlíšenie ulity a lastúry.

- Pozorovanie vonkajších znakov a spôsob pohybu rýb v akváriu.

Učebné zdroje

Mária Uhreková a kol.: Biológia pre 5.ročník základných škôl, EXPOL PEDAGOGIKA, s.r.o., 2008

Hantabálová I.: Pracovný zošit z biológie pre 5.ročník základných škôl, Mapa Slovakia, 2009

Hodnotenie – portfólium pre hodnotenie

Hodnotenie a klasifikácia predmetu vychádza z **Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy**. Hodnotí sa ústny prejav, písomný prejav, praktické aktivity, dlhodobé pozorovanie, projekty, iné formy samostatnej práce žiakov a schopností práce s textom / vyhľadávanie informácií v odbornej literatúre a na internete atď. /

Okrem hodnotenia známku, ktorá zhodnocuje výsledok práce žiaka, je zaradené aj slovné hodnotenie. Slovné hodnotenie zohľadňuje kognitívne schopnosti žiakov, ich postoje k školskej práci, individuálne i sociálne správanie, celkovú aktivitu. Pomáha pri vytváraní sebahodnotenia žiaka. Slovné hodnotenie poskytuje priestor na hodnotenie iných žiakov ako aj seba samého. Kombinujú sa obidva spôsoby hodnotenia.

Predmetom hodnotenia každý polrok je :

- vypracovanie projektu
- minimálne 2 ústne odpovede
- 2 písomné previerky z tematických celkov
- I. Praktická aktivita:

Hodnotenie známku podľa stupnice:

100% -90%	= 1
89% - 75%	= 2
74% - 50%	= 3
49% - 25%	= 4
24% - 0%	= 5

5.3.2 Environmentálna výchova

Environmentálna výchova je na škole realizovaná ako samostatný učebný predmet v rámci disponibilných hodín školského vzdelávacieho programu.

Hodnotenie predmetu: predmet environmentálna výchova je hodnotený známku.

Charakteristika učebného predmetu

Environmentálna výchova umožňuje chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznávania ekologických procesov, ktorými sa riadi život na Zemi, geomorfologických a klimatických podmienok ovplyvňujúcich činnosť ľudí a ďalších živých organizmov. Rovnako významné je pochopenie sociálnych a kultúrnych vplyvov, ktoré determinujú ľudské hodnoty a správanie, vedomie individuálnej zodpovednosti za vzťah človeka k prostrediu ako spotrebiteľa a výrobcu. Tieto poznatky a schopnosti

človeka determinujú proces intelektuálneho a praktického rozhodovania a uvedomovanie si vplyvov ľudskej činnosti na kvalitu života na Zemi.

Prierezové témy:

- osobnostný a sociálny rozvoj - pri riešení problémových úloh naučiť žiakov rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pestovať kvalitné medziľudské vzťahy (skupinová práca)
- ochrana života a zdravia – pravidlá pohybu a pobytu v prírode počas vychádzky do okolia školy
- tvorba projektu a prezentačné zručnosti- vedieť vyjadriť svoj názor pri riešení problémových úloh, zhromažďovať informácie pri tvorbe celoročného projektu, používať ich, pracovať s nimi, spolupracovať v skupine pri tvorbe projektu, prezentovať svoj projekt

Ciele predmetu

Cieľom environmentálnej výchovy žiakov základných a stredných škôl je formovať a rozvíjať také osobnostné kvality, ktoré ich uschopnia chrániť a zlepšovať životné prostredie. Takto projektovaný dlhodobý zámer výchovnej práce na všetkých školách je potrebné realizovať plnením konkrétnych úloh zacielených na tieto základné súčasti rozvoja osobnosti žiakov. Žiaci si majú cez tento predmet vytvárať vzťah k životnému prostrediu a naučiť sa zodpovednosti za svoje správanie voči prírode a životnému prostrediu.

Kľúčové kompetencie:

V rovine hodnôt a postojov predmet utvára, formuje a pestuje v žiakoch tieto kvality:

- vnímať život ako najvyššiu hodnotu
- pochopiť význam udržateľného rozvoja ako pozitívnu perspektívu
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k živým organizmom a ich prostrediu
- podporovať aktívny prístup k tvorbe a ochrane životného prostredia prostredníctvom praktickej výučby
- posilňovať pocit zodpovednosti vo vzťahu k zdravému životnému štýlu a k vnímaniu estetických hodnôt prostredia
- vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému kultúrnemu dedičstvu
- rozvíjať schopnosť kooperovať v skupine, deliť si úlohy, niesť zodpovednosť

V rovine vedomostí predmet umožňuje poznať a chápať:

- prírodné javy a deje v životnom prostredí
- zásahy a ľudskej činnosti do životného prostredia
- rozdielne typy životného prostredia
- dôsledky rozhodnutí a činnosti ľudí v minulosti na súčasný stav životného prostredia;
- konflikty, ktoré môžu vzniknúť na základe environmentálnych problémov;
- vzájomnú závislosť jednotlivcov, skupín a národov od životného prostredia;
- význam efektívnej ochrany a trvale udržateľného stavu životného prostredia;
- lokálne, národné a medzinárodné opatrenia na ochranu a využívanie životného prostredia.

- závislosť ľudského života a živobytia od životného prostredia

V rovine pracovných činností a zručností predmet smeruje k získavaniu pracovných zručností a skúseností v oblasti:

- tvorby životného prostredia
- pri pestovaní liečivých rastlín v bylinnej špirále
- pri pestovaní črepníkových rastlín a ošetrovaní vysadených drevín v areáli školy a kvetinových záhonov pred školou

Rozvoj ďalších kľúčových kompetencií:

- **komunikačných zručností** - vyjadriť vlastný názor na životné prostredie ústnou, písomnou a dramatickou formou
- **numerických zručností** - zhromažďovať, triediť, analyzovať údaje, interpretovať údaje o životnom prostredí
- **sociálnych zručností** – pracovať kooperatívne, v skupinách, vypočítať iných informačných, komunikačných a technických zručností – zaznamenávať informácie o spotrebe energií do počítačovej databázy, vedieť základné postupy pri práci s textom a jednoduchou prezentáciou
- **spôsobilosti riešiť problém** – dokázať spoznávať pri jednoduchých riešeniach ich klady a zápory a uvedomovať si potrebu zvažovať úroveň ich rizika
- **spôsobilosti k celoživotnému učeniu** – získavať, analyzovať, interpretovať a hodnotiť informácie o životnom prostredí z rozličných zdrojov (internet, odborná literatúra, časopisy)

Metódy a formy

Na vzbudenie záujmu žiakov o učebnú činnosť využijeme motivačné metódy, ako je **motivačné rozprávanie** (citové približovanie obsahu učenia), **motivačný rozhovor** (aktivizovanie poznatkov a skúseností žiakov), **motivačný problém** (upútanie pozornosti prostredníctvom nastoleného problému), **motivačnú demonštráciu** (vzbudenie záujmu pomocou, ukážky).

Expozičné metódy využijeme najmä pri vytváraní nových poznatkov a zručností. Použijeme **rozprávanie** (vyjadrovanie skúseností a aktívne počúvanie), **vysvetľovanie** (logické systematické sprostredkovanie učiva), **rozhovor** (verbálna komunikácia formou otázok a odpovedí na vyjadrenie faktov, konvergentných a divergentných otázok, otázok na pozorovanie, posúdenie situácie, hodnotenie javov, rozhodovanie), **beseda** (riešenie aktuálnych otázok celým kolektívom), **demonštračnú metódu** (demonštrácia obrazov, modelov, prírodnín), **pozorovanie** (cieľené systematické vnímanie objektov a procesov), **manipuláciu s predmetmi** (praktické činnosti, experimentovanie, pokusy, didaktická hra), **inštruktáž** (vizuálne a auditívne podnety k praktickej činnosti, vedenie žiakov k chápaniu slovnému a písomnému návodu).

Zaoberať sa budeme aj **projektovými problémovými metódami** (riešenie projektu, komplexná praktická úloha, problém, téma, ktorej riešenie teoretickou aj praktickou činnosťou vedie k vytvoreniu určitého produktu).

Pre realizáciu cieľov sú dôležité **praktické aktivity** (samostatná činnosť na základe inštruktaže) – pozorovanie dostupných prírodných procesov na podporu chápania vzájomných vzťahov a ich významu. Pri pozorovaniach uprednostníme živé biologické objekty.

Z **aktivizujúcich metód** budeme využívať diskusiu, situačné, didaktické, kooperatívne vyučovanie.

Fixačné metódy-napr. metódy opakovania a precvičovania.

Podstatnú časť budú tvoriť terénne pozorovania, praktické aktivity

Rozsah vyučovania predmetu:

1 hodina týždenne – 33 hodín ročne

Obsahový a výkonový štandard

1. Úvod (1h)
2. Zachovanie biodiverzity – rozmanitosti života na našej planéte (10h)
3. Odlesňovanie (4h)
4. Voda (2h)
5. Pôda (3h)
6. Ovzdušie (2h)
7. Doprava (3h)
8. Odpad (3h)
9. Energia (5h)

1.Úvod

Obsahový štandard

- pojmy: environmentálna výchova, krajina, životné prostredie, ekológia, environmentalistika
- vývoj života na Zemi

Výkonový štandard

- vedieť rozdiel medzi ekológiou a environmentalistikou, rozlíšiť pojem krajina od pojmu životné prostredie
- stručne charakterizovať vývoj života na Zemi

2. Zachovanie biodiverzity – rozmanitosti života na našej planéte

Obsahový štandard

- Základné podmienky života na Zemi, rozšírenie a prispôsobenie sa prostrediu
- Život rastlín, ich rozšírenie a prispôsobenie sa prostrediu – pojem fotosyntéza
- Rozmanitosť druhov – biodiverzita – biosféra, biotop, biodiverzita, populácia, spoločenstvo, ekosystém
- Prirodzené a umelé ekosystémy
- Chránené rastliny, liečivé rastliny a ich účinky, chránené živočíchy; Červené knihy Slovenska - Humánny prístup k zvieratám – vlastnosti a potreby zvierat

Výkonový štandard

- Vymenovať základné podmienky života organizmov, pochopiť následky narušenia rovnováhy v prírode

- Vedieť vysvetliť, čo všetko potrebujú rastliny pre život
- Vedieť vysvetliť pojmy : biosféra, biotop, biodiverzita, populácia, spoločenstvo, ekosystém, poznať rastliny a živočíchy Slovenska
- Rozoznať prírodný ekosystém od umelého
- Vedieť prečo sú rastliny chránené a vymenovať zástupcov chránených druhov na Slovensku
- Poznať liečivé rastliny Slovenska a ich účinky
- Vedieť prečo sú živočíchy chránené a vymenovať zástupcov chránených druhov na Slovensku - Spoznať vlastnosti, ktoré zvieratám prisudzuje človek na základe svojho prežívania. Uvedomiť si, že človek a zviera majú rovnaké základné potreby a právo na ich plnenie
- Upraviť si vlastné prostredie tak, aby sme sa cítili v ňom dobre

3. Odlesňovanie

Obsahový štandard

- Poznávanie lesných drevín a bylín - ihličnaté a listnaté stromy, vplyv odlesnenia na existenciu lesných bylín, lesné byliny, lesné plody
- Poznávanie lesných živočíchov - lesné živočíchy, vplyv odlesnenia na ich existenciu
- Význam lesa : tvorba kyslíka – vyrubovanie pralesov, les ako zdroj drevnej hmoty, funkcia zachytávania prachu a hluku, vodohospodárska funkcia, protierózna funkcia, rekreačná funkcia

Výkonový štandard

- Poznať vybrané ihličnaté a listnaté stromy, byliny, rozoznávať ich, poznať dreviny rastúce v parku školy
- Poznať naše lesné živočíchy, pochopiť vplyv odlesnenia na ich výskyt
- Poznať niektoré významné funkcie lesa a pochopiť ich význam pre človeka

4. Voda

Obsahový štandard

- Čo je to voda a jej význam pre život
- Voda, vodné zdroje – povrchová a podpovrchová voda, význam vody pre rastliny, živočícha a človeka, skupenstvá vody, kolobeh vody , pitná voda, úžitková voda, odpadová voda

Výkonový štandard

- Vedieť kolobeh vody v prírode, charakterizovať význam vody pre živé organizmy, zhodnotiť negatívny vplyv človeka na vodu

5. Pôda

Obsahový štandard

- Čo je to pôda, zloženie pôdy a význam pôdy pre život na Zemi - vznik pôdy, pedosféra, pôdne typy, pôdne druhy, význam pôdy, zloženie pôdy – neživá zložka
- Život v pôde - živá zložka
- Znečisťovanie pôdy – odpad v pôde, rozklad organického odpadu

Výkonový štandard

- Vymenovať dôležité prvky vzniku pôdy, vysvetliť vznik pôdy, význam pôdy pre živočíchy a rastliny, charakterizovať neživú zložku pôdy, vedieť rozdiel medzi pôdnymi druhmi a pôdnymi typmi
- Charakterizovať živú zložku pôdy

- Vedieť čo môžem a čo nemôžem „odložiť“ do pôdy

6. Ovzdušie

Obsahový štandard

- Vzduch, atmosféra, zloženie atmosféry, počasie
- Znečisťovanie ovzdušia činnosťou človeka (priemysel, doprava) - vplyv človeka na ovzdušie v priemysle – priemyselné komíny , vplyv jednotlivých druhov dopravy – najekologickejšia doprava

Výkonový štandard

- Rozlíšiť pojmy vzduch a atmosféra, poznať zloženie atmosféry a charakterizovať počasie v konkrétnom čase
- Zhodnotiť vplyv človeka na ovzdušie a zdôvodniť význam čistoty vzduchu

7. Doprava

Obsahový štandard

- História dopravy - kalendár vývoja dopravy, veľkí moreplavci
- Druhy dopravy- železničná, cestná, letecká, vodná, potrubná doprava
- Dopravné prostriedky - negatívne vplyvy zvyšujúceho sa počtu dopr. prostriedkov na životné prostredie
- Vplyvy dopravy na pôdu, vodu, vzduch

Výkonový štandard

- Vedieť zoradiť približne nástup dopravných prostriedkov vo vývoji a poznať mená známych moreplavcov a čím sa preslávili
- Poznať základné druhy dopravy a mieru ich vplyvu na životné prostredie
- Vedieť zhodnotiť negatívne vplyvy na životné prostredie a oceniť výhody pešej chôdze
- Poznať nevýhody dopravy, ako vplýva doprava na vzduch, vodu a pôdu

8. Odpad

Obsahový štandard

- Odpad - pôvodca odpadu, zber, triedenie, recyklácia, zloženie komunálneho odpadu, skládka, spaľovňa
- Separovanie odpadu

Výkonový štandard

- Vedieť ako vzniká odpad, aké je zloženie komunálneho odpadu, vysvetliť pojmy triedenie, recyklácia, skládka, spaľovňa
- Naučiť sa správne separovať odpad a vážiť si životné prostredie
- Vedieť zhodnotiť vplyv skládky na životné prostredie

9. Energia

Obsahový štandard

- Energia, zdroje energie
- Využitie energie v domácnosti – šetrenie, plytvanie

Výkonový štandard

- Vedieť čo je to energia, načo nám slúži energia a aké sú zdroje energie
- Vedieť efektívne využívať energiu v domácnosti a tým prispieť k ochrane životného prostredia

Témy: TC Človek v premenách priestoru a času - Ako si človek vytváral rodinu, TC Človek a komunikácia – Duchovný život človeka

Environmentálna výchova: žiak získa informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a dokáže vyhodnotiť ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach, pozná možnosti smerujúce k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia, uvedomuje si negatívne zásahy človeka do prírody a ich dôsledky.

Témy: TC Človek v premenách priestoru a času – Kto ochraňuje historické pamiatky, Ako sa žilo na úsvite dejín, Ako ľudia spoznávali sily prírody

Mediálna výchova: žiak si uvedomuje význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti, dokáže rozlíšiť pozitíva a negatíva ich využívania.

Témy: TC Človek a komunikácia – Zapísaná myšlienka sa uchovala, Prvé knihy, Média

Multikultúrna výchova: žiak spoznáva rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry, akceptuje kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu, uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných ľudí, má možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo.

Témy: TC Človek v premenách priestoru a času – Sviatočné a pamätné dni, Ľudia v pohybe, Duchovný život človeka

Ochrana života a zdravia: žiak rozpozna nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie, chápe dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia

Témy: TC Človek v premenách priestoru a času – Detská práca, Keď zlyhá komunikácia

Finančná gramotnosť: žiak vie správne rozhodnúť, na čo minúť peniaze, chápe funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb, dokáže opísať, čo znamená pojem ľudská práca - vie vysvetliť vplyv bohatstva a chudoby na životné podmienky rodiny.

Témy: TC Človek v premenách priestoru a času – Sviatočné a pamätné dni, Kto ochraňuje historické pamiatky, Kde sme bývali v minulosti a kde bývame dnes, Práca - trest alebo radosť

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania:

sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet dejepis, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Rozsah vyučovania predmetu: 1 VH týždenne - 33 VH za školský rok

TC: Človek v premenách času a priestoru25 hod.

Priestor a čas 5 hod.

(Prečo sa učíme dejepis, minulosť, prírodný a historický čas, sviatočné a pamätné dni)

Stopy minulosti okolo nás 7 hod.

(Spoznávame hmotné a obrazové pamiatky, písomné pramene, práca historika, mapy v minulosti, múzeá)

Človek minulosti a človek súčasnosti 6 hod.

(Život lovcov a zberačov, prvé dediny a mestá, hradiská, vývoj rodiny)

Človek premýšľajúci a vynachádzavý 7 hod.

(Ako ľudia spoznávali silu prírody, doprava, sťahovanie, vystaňovanie, staré a nové druhy práce, detská práca)

TC: Človek a komunikácia 8 hod.

Pamäť ľudstva	4 hod.
(Druhy písma, prvé knihy, médiá)	
Duchovný život človeka	2 hod.
Keď zlyhá komunikácia	2 hod.

Učebné zdroje

Učebnica - M. Miháliková, M. Tonková: Dejepis pre 5. ročník základných škôl, SPN, Bratislava, 2009

Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia predmetu vychádza z **Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy**. Žiaci budú hodnotení na základe ústnych a písomných odpovedí, aktívneho a tvorivého prístupu na jednotlivých vyučovacích hodinách nasledovne:

- ústne odpovede (minimálne raz štvrťročne)
- vypracovanie referátov, projektov: hodnotenie známkou
- motivačné hodnotenie: aktivita žiakov hodnotená známkou za výnimočnú prácu na vyučovacej hodine
- písomné odpovede: kontrolné hodnotenie - krátke preverky na zistenie pochopenia učiva, písomné práce po tematických celkoch, výstupný test

stupnica:

1: do 90%
2: do 75%
3: do 50%
4: do 25%
5: menej ako 25%

5.4.2 Geografia

Predmet je spracovaný v rozsahu stanovenom ŠVP. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Prierezové témy:

Osobnostný a sociálny rozvoj: žiak prispieva k utváraniu dobrých medziľudských vzťahov v triede aj mimo ňu, dokáže utvárať a rozvíjať základné zručnosti pre spoluprácu, uvedomuje si hodnotu rôznosti ľudí, názorov, pristupuje zodpovedne k riešeniu problémov, prispieva k tvorbe a ochrane prírody, učí sa zodpovednosti, je nápomocný slabším, osvojuje si estetické cítenie.

Témy: Zem ako planéta vo vesmíre, Slnčná sústava, Svetadiely, kontinenty.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu: žiak získa základné pravidlá správania sa k opačnému pohlaviu, k tolerancii a ohľaduplnosti.

Témy: Zloženie obyvateľstva Zeme, Náboženstvá vo svete.

Environmentálna výchova: žiak je schopný pochopiť súvislosti medzi lokálnymi a globálnymi problémami a vlastnú zodpovednosť vo vzťahu k prostrediu; vie hodnotiť objektivitu a závažnosť informácií o stave životného prostredia a komunikovať o nich, racionálne ich obhajovať a zdôvodňovať svoje názory a stanoviská;

komunikuje o problémoch životného prostredia, angažuje sa v riešení problémov spojených s ochranou životného prostredia; uvedomuje si negatívne zásahy človeka do prírody a ich dôsledky, osvojuje si význam vody pre život na Zemi a základné zložky životného prostredia – vzduch, voda, pôda, vníma krásu a význam každého ročného obdobia.

Témy: Tvar Zeme, Dôsledky pohybov Zeme, Cesty objaviteľov do rôznych častí sveta, Oceány a moria, Litosféra, Činnosť vody, Atmosféra, Krajiny mierneho podnebného pásma.

Mediálna výchova: žiak využíva potenciál médií ako zdrojov informácií, kvalitnej zábavy i naplnenia voľného času, zmysluplne, kriticky a selektívne využívať média a ich produkty.

Témy: Vybrané veľkomestá sveta, Pamiatky UNESCO.

Multikultúrna výchova: žiak spoznáva históriu, zvyky, tradície iných kultúr, prispieva k dobrým medzilidským vzťahom v škole.

Témy: Cesty objaviteľov do rôznych častí sveta, Zloženie obyvateľstva Zeme, Náboženstvá vo svete.

Ochrana života a zdravia: žiak rozvíja pozitívne sebavedomie a uplatňuje úctu k žiakom, formuje vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí.

Témy: Zemepisná vychádzka, Sídla na Zemi- dediny, mestá.

Finančná gramotnosť:

Žiak dokáže analyzovať a vyhodnotiť reklamné tvrdenia, dokáže sa správne rozhodnúť, na čo minúť peniaze.

Témy: Technické stavby.

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania:

sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet geografia, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Rozsah vyučovania predmetu: 2 VH týždenne - 66 VH za školský rok

TC: Objavovanie našej planéty18 hod.

(Úvodná hodina, Zem ako planéta vo vesmíre, Tvar Zeme, Mesiac, mesačné fázy, príliv a odliv, Cesty do vesmíru a na Mesiac, Pohyby Zeme – rotácia Zeme okolo osi, Pohyby Zeme – obieh Zeme okolo Slnka, Dôsledky pohybov Zeme, Svetadiely, kontinenty a oceány Cesty objaviteľov do rôznych častí sveta (plavba K. Kolumba), Cesty objaviteľov do rôznych častí sveta (plavba F. Magalhaesa), Cesty objaviteľov do rôznych častí sveta (plavba J. Cooka a objavenie Austrálie), Cesty objaviteľov do rôznych častí sveta (objavenie polárnych oblastí - R. Amundsen, Cesty objaviteľov do rôznych častí sveta (dobytie najvyššieho vrchu a najhlbšieho miesta na Zemi – E. Hillary, J. Piccard, D.Walsh), Oceány a moria , Prielivy, prielavy, zálivy, Ostrovy a polostrovy, Zhrnutie a opakovanie tematického celku)

TC: Mapa a glóbus.....11hod.

(Glóbus , Rovnobežky, Poludníky, Zemepisná sieť, určovanie geografickej polohy, Praktické precvičovanie určovania geografickej polohy , Mapa – mapové znaky, farby na mape, legenda mapy, Mierka mapy – grafická mierka , Mapy, automapy, mapy na internete, GPS

Plány, tematické mapy, turistické mapy, Časové pásma, Zhrnutie a opakovanie tematického celku)

TC: Cestujeme po Zemi2hod.
(Prezentácia a polročné hodnotenie portfólia)

TC: Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvorila príroda19 hod.
(Stavba Zeme, Pohoria a ich vznik, Zemetrasenie, Tsunami, Sopečná činnosť , Kaňony, vodopády, jazerá (činnosť vody - riek, ľadovca), Skalné mestá, púšte (činnosť vetra), Opakovanie, Krajina, Typy krajín na Zemi, Dažďové lesy, Savana , Púšte, Subtropické krajiny
Stepi, Lesy mierneho pásma , Tundry a polárne krajiny, Vysoké pohoria, Zhrnutie a opakovanie tematického celku)

TC: Najkrajšie miesta na Zemi, ktoré vytvoril človek16hod.
(Zloženie obyvateľstva Zeme (ľudské rasy), Náboženstvá vo svete, Sídla na Zemi-dediny,mestá
Vybrané veľkomestá sveta , Kultúrne stavby, Technické stavby , Pamiatky UNESCO (Svet), Pamiatky UNESCO (SR), Zhrnutie a opakovanie tematického celku, Prezentácia a koncoročné hodnotenie portfólia (2 h) , Prezentácia celoročného projektu (3 h), Zhrnutie a opakovanie celoročného učiva (2 h))

Učebné zdroje

Učebnica - I.Ružek, M.Ružeková, P.Likavský, M.Bizubová: Geografia pre 5. ročník základných škôl, VKÚa.s., Harmanec, 2009

Hodnotenie predmetu:

Hodnotenie a klasifikácia predmetu vychádza z **Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy**. Žiaci budú hodnotení na základe ústnych a písomných odpovedí, aktívneho a tvorivého prístupu na jednotlivých vyučovacích hodinách nasledovne:

- ústne odpovede (minimálne raz štvrťročne)
- vypracovanie referátov, projektov: hodnotenie známkou
- motivačné hodnotenie: aktivita žiakov hodnotená známkou za výnimočnú prácu na vyučovacej hodine
- písomné odpovede: kontrolné hodnotenie - krátke previerky na zistenie pochopenia učiva, písomné práce po tematických celkoch, výstupný test

stupnica: 1: do 90%
 2: do 75%
 3: do 50%
 4: do 25%
 5: menej ako 25%

5.4.3 Mediálna výchova

Mediálna výchova je na škole realizovaná ako samostatný učebný predmet v rámci disponibilných hodín školského vzdelávacieho programu.

Charakteristika predmetu:

V súčasnosti sa nanajvýš aktuálnou stáva problém, ako naučiť deti a mládež aktívne a zodpovedne využívať prostriedky masovej komunikácie, ktoré sú šíriteľmi poznatkov, posolstiev, hodnotových orientácií a to rôznej kvality. Výučba mediálnej výchovy na základných školách má prispieť k tomu, aby žiaci lepšie poznali a chápali pravidlá fungovania „mediálneho sveta“, zmysluplne sa v ňom orientovali a selektovane využívali médiá a ich produkty podľa toho, ako kvalitne plnia svoje funkcie, najmä výchovnovzdelávaciu a mravnú. Mediálna výchova zahŕňa prednostne výchovu k hodnotám vo vzťahu k médiám a ich obsahom, ktorá na jednej strane robí žiakov citlivých pre kvalitné mediálne obsahy a na druhej strane im poskytuje pomoc pri účinnej ochrane pred negatívnymi vplyvmi médií. Učebné osnovy sú spracované na princípe ťažiskových médií a to televízia, film a internet. Žiaci by mali do veľkej miery spoluvytvárať obsah mediálnej výchovy, čo by malo zatriťvať predmet a žiakov motivovať v ich aktívnej účasti na výučbe. Východiskom je pochopiť, že dospelávajúci využívajú médiá a volia si ich produkty ako filmy, televízne relácie dobrovoľne, spontánne, čo je pre vplyv masmédií na ich osobnosť prvoradé.

Hlavným cieľom mediálnej výchovy je získanie a rozvoj mediálnej gramotnosti a osvojenie mediálnych kompetencií - t. z. schopnosti prijímať, analyzovať, hodnotiť a komunikovať širokú škálu mediálnych obsahov. Na základe získaných vedomostí o médiách (ich funkciách a fungovaní) potrebných pre získanie kritického odstupu od nich, dokázať prehodnotiť svoj vzťah k nim, reflektovať svoje návyky využívania médií, maximálne využívať pozitívny prínos ich produktov k rozvoju svojej osobnosti ako aj eliminovať ich negatívne vplyvy na svoju osobnosť.

- kognitívne ciele- viesť žiakov:
 - k základnej orientácii v druhoch médií, k poznaniu ich rozdielov a funkcií,
 - k poznaniu ich vplyvu na detského príjemcu (poslucháča, diváka, čitateľa...),
 - k pochopeniu mediálne spracovanej a znázorňovanej reality, používaných mediálnych výrazových prostriedkov a spôsobov usporiadania mediálnych produktov,
 - k pochopeniu pozitívneho ale aj negatívneho vplyvu médií a ich produktov (manipulácia, neprimerané násilie a i.), s ktorými každodenne prichádza do kontaktu
- psychomotorické : - viesť žiakov :
 - k aktívnemu využívaniu médií v procese komunikácie,
 - k produkcii vlastných mediálnych príspevkov využívajúc svoj kreatívny potenciál,
 - k zručnosti obsluhovať technické zariadenia a nové technológie médií,
 - ku schopnosti kooperovať s inými mediálnymi tvorcami v procese komunikácie
- afektívne: - viesť žiakov :
 - k zaujatiu kladného postoja k mediálnym produktom, ktoré poskytujú pozitívne hodnotové orientácie pre život človeka a vyberať si takéto pre svoj konzum,

- k odmietaniu mediálnych obsahov, ktoré odporujú etickým normám, prinášajú deformovaný pohľad na hodnoty a ohrozujú či škodia jeho osobnostnému vývinu (predovšetkým nerešpektujú právo človeka na ochranu jeho intimity, propagujú násilie ako normálnu a akceptovateľnú formu riešenia medziľudských a spoločenských konfliktov),
- k eliminácii negatívnych mediálnych vplyvov na svoju osobnosť zodpovedným prístupom k nim,
- k uvedomeniu si hodnôt vlastného života a zodpovednosti za jeho naplnenie, Mediálna výchova,
- k schopnosti dokázať si zvoliť zodpovedajúce médium ako prostriedok pre naplnenie svojich potrieb – od získavania informácií až po zmysluplné trávenie voľného času

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj: Žiak k výberu obsahu, ktorý ovplyvňuje jeho osobnosť pristupuje zodpovedne, vie si rozdeliť efektívne svoj čas. Mediálny obsah triedi zodpovedne. Žiak je schopný vyhľadať informácie, získať potrebný materiál, spracovať a prezentovať svoje dielo. Kreatívne a zodpovedne pristupovať k práci.

Témy: Moja mediálna biografia, Základné druhy médií a ich význam, Mienkotvorný vplyv médií, agenda setting, problematika davovej psychózy, propaganda.

Ochrana života a zdravia – dokumentárne programy, fikcia a realita, zdravý životný štýl.

Internetové informačné zdroje, BIELE OVCE (diskriminácia a rasizmus na internete). Netancuj s vlkom (zneužitie fotografií a videí). Bez kožušeka (zverejňovanie fotografií a videí s odhalenými časťami tela). Sexualita na internete. Zatajovaný kamarát (nadväzovanie kontaktov s cieľom sexuálneho zneužitia, grooming).

Televízne žánre a ich vzorce - Programy vhodné pre detského diváka. Vytvor si vlastnú televíznu reláciu.

Multikultúrna výchova: Žiak uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných ľudí, má možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo.

Témy: Súkromná a verejnoprávna televízia. Regionálna televízia, časopisy, rádiá. Zachovávanie tradícií v regiónoch. Verejnoprávne médiá. Rasizmus, národnostná neznášanlivosť, extrémizmus, diskriminácia. Televízne žánre a ich vzorce. Žurnalistické a vojnové fotografie.

Ochrana života a zdravia: Žiak rozpozná nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie, chápe dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia a vie, kde hľadať pomoc v prípade ohrozenia.

Témy: Bezpečne na internete - Kyberšikanovanie, zneužívanie informácií, ukradnutie identity. Falšovanie identity, pornografia, nevhodný obsah, Ideál krásy (anorexia, recepty „krásy“ na internete), závislosti, hry a gambling., správne držanie tela, správne používanie PC.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu: Žiak získa základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva, uprednostní základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

Témy: Bezpečne na internete, Nadväzovanie priateľstiev na sociálnych sieťach, internetové zoznamky.

Finančná gramotnosť: Žiak dokáže analyzovať a vyhodnotiť reklamné tvrdenia, dokáže sa správne rozhodnúť, na čo minúť peniaze.

Témy: Vplyv reklamy, rozdiel medzi sociálnou a ekonomickou reklamou. Platené počítačové hry, nebezpečenstvo zverejňovanie informácií, internetové obchody, spam, hoax. reťazové správy.

Organizačné formy a metódy:

- uplatňované budú najmä interaktívne a aktivizujúce metódy učenia a prvky , projektového, kooperatívneho a problémového vyučovania ako aj riadený rozhovor
- minimalizácia frontálnej výučby (prednáška, výklad),
- organizačné formy – vyučovacie hodiny v kmeňovej triede alebo počítačovej učebni

Rozsah vyučovania predmetu: 1 VH týždenne - 33 VH za školský rok

Obsahový a výkonový štandard:

MOJA MEDIÁLNA BIOGRAFIA1hod.

Obsahový štandard

- Média a môj čas.

Výkonový štandard

Žiak si uvedomuje úlohu médií, vlastné potreby aj motiváciu pre ich využívanie. Žiak vie identifikovať médiá, s ktorými prišiel do kontaktu v rámci osobnej histórie, vie posúdiť ich vhodnosť a prínos, vypracuje mediálnu mapu. Uvedomuje si vlastné využívanie voľnočasových aktivít.

ZÁKLADNÉ DRUHY MÉDIÍ A ICH VÝZNAM 4hod.

Obsahový štandard

- Druhy médií - printové, elektronické a digitálne
- Informatívna funkcia médií
- Výchovno-vzdelávacia funkcia médií
- Zábavná funkcia médií

Výkonový štandard

Žiak disponuje základným prehľadom o jednotlivých druhoch médií, pozná základné princípy, na ktorých funguje rozhlas, televízia, film, internet. Žiak chápe informatívnu funkciu médií, uvedomuje si časovú frekvenciu prinášania informácií v jednotlivých druhoch médií, dokáže vybrať typ informácie z tlače, internetu, televízneho alebo rozhlasového programu. Žiak porozumie selektívnej retencii, t.j. prenášaníu situácií z mediálneho života do vlastného, dokáže kriticky posúdiť aj negatívne vplyvy médií. Žiak sa orientuje v ponuke médií a vie vybrať programy, relácie, články s primárnou funkciou zabaviť prijímateľa

BEZPEČNE NA INTERNETE 9 hod.

Obsahový štandard

- Internetové informačné zdroje, BIELE OVCE (diskriminácia a rasizmus na internete)

- Netancuj s vlkom (zneužitie fotografií a videí). Bez kožušeka (zverejňovanie fotografií a videí s odhalenými časťami tela)
- jovaný kamarát (nadväzovanie kontaktov s cieľom sexuálneho zneužitia, grooming)
- Pomsta (kybernetické prenasledovanie, cyberstalking).
- Videoukážky a interaktívny príbeh.
- Kyberšikanovanie
- Deväťdesiatdeväť (reťazové listy šťastia). Hoax, Phishing
- Ideál krásy (anorexia, recepty „krásy“ na internete)
- Závislosti. Hry a gambling.

Výkonový štandard

Žiak pochopí rozdiel medzi dôveryhodnými a nedôveryhodnými internetovými zdrojmi. Je oboznámený s tým, že nie všetko čo je na internete napísané, je pravdivé a správne. Žiak si uvedomuje nebezpečenstvo zverejňovania súkromných fotografií. Chráni si súkromie. Žiak vie, že nemôže zverejniť ničiu fotografiu alebo video bez toho aby dotýčny s tým súhlasil. Žiak vie prerušiť kontakt s človekom, ktorý ho obťažuje. Nebojí sa o tom hovoriť. Dokáže spozorovať signály blížaceho sa nebezpečenstva. Vcítene sa do role druhého. Žiak by mal v internetovom prostredí rozoznávať hoaxové a phishingové správy. Zároveň by mal selektívne rozhodovať, ktoré správy a informácie bude ďalej rozširovať medzi svojimi známymi. Žiak si uvedomuje, že filmová a televízna realita nám ponúka skutočné vzory správania no má schopnosť tvoriť vlastnú realitu a ponúknuť nám hlavne umelo vytvorené obrazy pekných a úspešných hrdinov. Žiak sa oboznámi s pojmom anorexia. Žiak si uvedomuje nebezpečenstvo závislosti na internete, počítačových hrách atď. a uvedomuje si následky.

TELEVÍZNE ŽÁNRE A ICH VZORCE 4 hod.

Obsahový štandard

- Charakteristika televíznych žánrov
- Spravodajstvo - Publicistika
- Reklama
- Recenzia

Výkonový štandard

Žiak charakterizuje jednotlivé televízne žánre, pozná základné druhy - spravodajstvo, sitcom, detektívka, western, sci-fi, vedomostná súťaž, talkshow... Žiak si uvedomuje rozdiel medzi spravodajstvom a publicistikou. Žiak kriticky hodnotí obsah reklamy.

FILMOVÉ UMENIE5 hod.

Obsahový štandard

- Film
- História vzniku filmového umenia
- Filmový obraz a jeho význam
- Prvky filmovej reči – pohyby, strih, zvuk
- Realita – Fikcia, Reality show

Výkonový štandard

V čom spočíva jedinečnosť filmu. Základný princíp zotrvačnosti zrkovného vnemu, ktorý vytvára ilúziu pohybu premietaného obrazu a poznať funkciu filmovej kamery, filmovej premietačky.. Základné pojmy na pochopenie problematiky filmovej reči: obraz, záber, strih, scéna, kompozícia, ovládať veľkosti záberov, význam zaostrovania a rôznych uhlov kamery. Rozumieť významu pohybu v kinematografii, schopnosť všímať si pohyby kamery , poznať funkcie strihu, jeho úlohu pri vytváraní filmového významu. Zvuk vo filme, kategórie filmového času, rozdiel medzi filmovým časom a časom príbehu; vnímať farby a osvetlenie vo filme a ich funkciu, efekty, triky.

AKO SA TVORÍ TELEVÍZNA RELÁCIA3 hod.

Obsahový štandard

- Televízna dramaturgia
- Od nápadu k scenáru
- Ukážky

Výkonový štandard

Žiak chápe dramaturgické procesy a tvorivú činnosť dramaturgov, pozná pojmy dramaturgia, dramaturgický plán. Žiak sa orientuje v postupnosti tvorby televíznej relácie od námetu až po postprodukcii, vie analyzovať na praktickej ukážke prácu tvorcov relácie. Žiak vie vymenovať základné úlohy jednotlivých profesií pri tvorbe televíznych relácií.

DRUHY PROGRAMOV PRE DETI A MLÁDEŽ2hod.

Obsahový štandard

- Programy verejno-právnej televízie a súkromných televízií pre deti a mládež. Edukatívne relácie pre deti a mládež, zábavné a hudobné relácie pre deti.
- Označovanie televíznych programov.

Výkonový štandard

Žiak prehodnocuje svoje sledovanie tv programov a je schopný určiť veku primeranosť jednotlivých televíznych relácií a filmov. Žiak sa orientuje v jednotlivých druhoch televíznych relácií vhodných pre deti a mládež. Žiak pozná jednotlivé označenia pre vek diváka, vie poukázať na negatívne vplyvy médií a ochranu zo strany dospelých.

VYTVORENIE MEDIÁLNEHO DIELA V OBLASTI AUDIOVIZUÁLNYCH ALEBO PRINTOVÝCH MÉDIÍ 5hod.

Obsahový štandard

- Námet
- Zbieranie materiálu
- Triedenie a usporiadanie materiálu
- Spracovanie

- Prezentácia

Výkonový štandard

Žiak iniciatívne a tvorivo pristupuje k tvorbe námetu vlastného mediálneho diela. Zúročuje nadobudnuté vedomosti z mediálnej výchovy. Svoju tvorbu prezentuje a hodnotí.

Medzipredmetové vzťahy

- informatika, slovenský jazyk a literatúra, výtvarná výchova, hudobná výchova.

Učebné zdroje:

Tadeusz Zasepa, Mediálna výchova pre 5.-9. ročník, Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava, 2014

Hodnotenie predmetu

Predmet mediálna výchova je hodnotený známkou.

Žiaci budú klasifikovaní na základe ústnych odpovedí, písomných odpovedí, na základe aktívneho a tvorivého prístupu na jednotlivých hodinách podľa hodnotenia v znení

Metodického pokynu na hodnotenie žiakov základnej školy.

stupnica: 1: do 90%
2: do 75%
3: do 50%
4: do 30%
5: menej ako 29%

Motivačné hodnotenie: známkovaná aktivita žiakov známkou výborný za výnimočnú prácu.

5.5 Človek a hodnoty

5.5.1 Náboženská výchova

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj: žiak si uvedomuje potrebu a význam jazyka a zlepšuje komunikáciu vo svojom okolí, žiak sa cvičí aktívnemu počúvaniu, chápe zmysel obety pre službu v rodine a v spoločnosti, je vnímavý k duchovným potrebám svojej komunity, využíva svoje možnosti, prispieva k utváraniu dobrých medziľudských vzťahov v triede aj mimo ňu, dokáže utvárať a rozvíjať základné zručnosti pre spoluprácu, prispieva k tvorbe a ochrane prírody, je nápomocný slabším.

Témy: Misia sv. Cyrila a Metoda, Otče náš v staroslovienčine, V modlitbe počúvam, Rút tá, ktorá horela pre iných, Modlím sa za najbližších, Mój patrón, Slúžim rodine, Modlitba pomoc na ceste, Modlitba svätých – sv. František z Assisi, Slúžim chorým.

Výchova k manželstvu a rodičovstvu: žiak pozná svoju úlohu v rodine, rozvíja svojou službou vzťahy v rodine.

Témy: Slúžim rodine, Slúžim chorým.

Environmentálna výchova: žiak vníma svoju zodpovednosť k prírode, rozvíja vzťah ku prírode prostredníctvom vzoru sv. Františka z Assisi, komunikuje o problémoch životného prostredia, uvedomuje si negatívne zásahy človeka do prírody a ich dôsledky.

Témy: Modlitba svätých – sv. František z Assisi.

Mediálna výchova: žiak vie porovnať rôzne názory a postoje a objektívne hľadá pravdu, rozumie svetu symbolov, vie správne používať symbolické vyjadrovanie, zmysluplne, kriticky a selektívne využívať médiá a ich produkty.

Témy: V modlitbe počúvam Abrahámovu modlitbu, Čo je to symbol.

Multikultúrna výchova: žiak spoznáva históriu, zvyky, tradície iných kultúr, prispieva k dobrým medziľudským vzťahom v škole.

Témy: Evanjelium, Širitelia posolstva, Rút tá, ktorá horela pre iných.

Ochrana života a zdravia: žiak rozvíja pozitívne sebavedomie a uplatňuje úctu k žiakom, formuje vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí.

Témy: Služim chorým, Modlím sa za najbližších.

Finančná gramotnosť: žiak dokáže analyzovať a vyhodnotiť reklamné tvrdenia, dokáže sa správne rozhodnúť, na čo minúť peniaze.

Témy: Môj patrón.

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania:

sú v súlade s cieľmi, obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet náboženská výchova, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Rozsah vyučovania predmetu: 1 VH týždenne - 33 VH za školský rok

Úvodná hodina.....**1 hod.**

TC: Boh hovorí k človeku.....7 hod.

Sväté písmo, orientácia.....2 hod.

Evanjelium.....1hod.

Cyril a Metod, staroslovienčina, učeníci.....4 hod.

TC: Dialóg Boha a človeka.....5 hod.

Modlitba v Starom a Novom zákone.....4 hod.

Cez Máriu k Otcovi.....1 hod.

TC: Moja modlitba.....3 hod.

Modlitba svätých.....1 hod.

Druhy modlitieb.....2 hod.

TC: Náš dialóg s Bohom.....6 hod.

Symbol.....1 hod.

Liturgia – postoj, gestá, úkony, farby, predmety, rúcha.....3 hod.

Svätý dar slávenia, miesto slávenia.....2 hod.

TC: Obeta božieho ľudu.....5 hod.

Rút.....1 hod.

Obeta Ježiša.....2 hod.

Moja obeta.....2 hod.

TC: Dialóg cez službu.....3 hod.
 Služba rodine.....1 hod.
 Sluha sluhov Božích.....1 hod.
 Slúžim chorým.....1 hod.

TC: Služba modlitbou.....2 hod.
 Modlitba za najbližších.....1 hod.
 Môj patrón.....1 hod.

Opakovanie.....1 hod.

Učebné zdroje

Autor: PaedDr. Lenka Dobrenková, Tlačiareň Slza, Poprad 2008:

Metodická príručka katolíckeho náboženstva pre 5.ročník ZŠ: Poznávanie cez dialóg

Hodnotenie predmetu

Hodnotenie a klasifikácia predmetu vychádza z **Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy**. Žiaci budú hodnotení na základe ústnych a písomných odpovedí, aktívneho a tvorivého prístupu na jednotlivých vyučovacích hodinách nasledovne:

- ústne odpovede (minimálne raz štvrťročne)
- vypracovanie referátov, projektov: hodnotenie známkou
- motivačné hodnotenie: aktivita žiakov hodnotená známkou za výnimočnú prácu na vyučovacej hodine
- písomné odpovede: kontrolné hodnotenie - krátke previerky na zistenie pochopenia učiva, písomné práce po tematických celkoch, výstupný test

stupnica: 1: do 90%
 2: do 75%
 3: do 50%
 4: do 25%
 5: menej ako 25%

5.5.2 Etická výchova

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj: žiak porozumie sebe aj iným – dokáže optimálne usmerňovať svoje správanie – osvojí si, využíva a ďalej rozvíja zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce – nadobudne základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňuje ich pri prezentácii seba a svojej práce – získa a uplatňuje základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií – rešpektuje rôzne typy ľudí a ich názory a prístupy k riešeniu problémov.

Témy: Otvorená komunikácia - *verbálna a neverbálna komunikácia, úrovne komunikácie, komunikačné zručnosti, komunikačné šumy a prekážky*. Poznanie a pozitívne hodnotenie seba - *sebaopoznanie a sebaúcta, prvky podporujúce sebaúctu, sebaovládanie, sebahodnotenie , sebaopoznanie a osobnostný rozvoj , akceptácia slabých stránok a rozvoj silných stránok*.

Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých - *pozitívne hodnotenie iných, formy pochvaly a uznania, pozitívne hodnotenie v záťažových situáciách*

Výchova k manželstvu a rodičovstvu: žiak získa základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva – uprednostní základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

Témy: Tvorivosť v medziľudských vzťahoch - *tvorivosť a iniciatíva, faktory tvorivosti*

Environmentálna výchova: žiak rozpozná a vyhodnotí zmeny v prírode a vo svojom okolí – pozná možnosti smerujúce k ochrane a zlepšeniu životného prostredia – má informácie o zásahoch človeka do životného prostredia.

Témy: Etické aspekty ochrany prírody - *ekosystém, vnímanie prírody, ľudská činnosť a životné prostredie, zodpovednosť za prírodu*.

Mediálna výchova: žiak si uvedomuje význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti – osvojí si zodpovedný prístup pri využívaní médií na komunikáciu.

Témy: Otvorená komunikácia, Etické aspekty ochrany prírody- *Práca s textom, tlač a internet*

Multikultúrna výchova: rešpektuje prirodzenú rozmanitosť spoločnosti – spozná rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry – má možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo a rozvíjať tak svoju kultúrnu identitu.

Témy: Zhovárame sa a diskutujeme – Aktuálne témy spoločnosti – *Zvyky počas roka*

Ochrana života a zdravia: žiak rozpozná nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie

Témy: Otvorená komunikácia - *Aktuálne témy spoločnosti- Môj príbeh*

Finančná gramotnosť:

Témy: Otvorená komunikácia- Aktuálne témy spoločnosti- *Opisujeme svet vôkol nás , čo dokáže reklama, vplyv bohatstva a chudoby na životné podmienky rodiny*.

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania:

sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet etická výchova, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Rozsah vyučovania predmetu:

1 vyučovacia hodina týždenne - 33 hodín za školský rok

Otvorená komunikácia..... 7 hod.

(komunikácia, druhy a úrovne , verbálna a neverbálna komunikácia , úrovne komunikácie, komunikačné zručnosti, komunikačné šumy a prekážky)

Poznanie a pozitívne hodnotenie seba..... 8 hod.

(sebaopoznanie a sebaúcta, prvky podporujúce sebaúctu , sebaovládanie, sebahodnotenie, sebaopoznanie a osobnostný rozvoj , akceptácia slabých stránok a rozvoj silných stránok)

Poznanie a pozitívne hodnotenie druhých..... 6 hod.

(pozitívne hodnotenie iných. formy pochvaly a uznania, pozitívne hodnotenie v záťažových situáciách, renatalizácia)

Tvorivosť v medziľudských vzťahoch..... 6 hod.
(tvorivosť a iniciatíva, faktory tvorivosti, tvorivosť v medziľudských vzťahoch)

Etické aspekty ochrany prírody..... 6 hod.
(ekosystém, vnímanie prírody, ľudská činnosť a životné prostredie, zodpovednosť za prírodu)

Učebné zdroje

- Etická výchova pre 5. ročník ZŠ,
T. Piovarčiová, D. Gogolová,
Orbis Pictus Istropolitana, Bratislava 2004
- Ako poznám sám seba, doplnkový učebný text,
Z. Kašparová, T. Houška, M. Uhreková, vyd. Poľana Bratislava 1998
- internet

Hodnotenie predmetu

Žiaci budú klasifikovaní na základe ústnych odpovedí, písomných odpovedí, na základe aktívneho a tvorivého prístupu na jednotlivých hodinách v znení **Metodického pokynu č. 22/2011 na hodnotenie žiakov základnej školy.**

Pri praktických aktivitách na hodinách etickej výchovy je vhodné hodnotenie praktických zručností s dôrazom na samostatnosť a správnosť tvorby záverov z riešenia úloh. Optimálne je hodnotenie so stručným komentárom k výkonu žiaka. Úroveň kombinovaných verbálnych, písomných, literárnych prejavov a komunikatívnych zručností je vhodné kontrolovať a hodnotiť prostredníctvom prezentácie projektov.

Praktické aktivity na hodinách :

- komunikácia, rozhovory a diskusie
- vyhľadávanie zdrojov v encyklopédiách a na internete
- tímová práca a kooperácia učenia
- projekty
- hranie rolí
- riešenie problémov -konštruktivistická metóda
- problémové úlohy

Počas školského roka bude každý žiak hodnotený minimálne dvakrát za štvrtrok.

5.6 Človek a svet práce

5.6.1.Technická výchova

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj: Žiak prispieva k utváraniu a rozvíjaniu základných zručností pre spoluprácu, snaží sa o úcta k spolužiakom, nadväzuje so spolužiakmi priateľstvo, je

nápomocný slabším, uvedomuje si hodnotu rôznosti ľudí, názorov, prístupov k riešeniu problémov, prispieva k tvorbe a ochrane prírody.

Témy: pri každej téme v rámci skupinovej práce

Environmentálna výchova: žiak je schopný chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím na základe poznania zákonov, ktorými sa riadi život na Zemi; pozná a chápe súvislosti medzi vývojom ľudskej populácie a vzťahom k prostrediu v rôznych oblastiach sveta; je schopný vnímať a citlivo pristupovať k prírode a prírodnému a kultúrnemu dedičstvu. *Témy: Človek a technika, Človek a výroba v praxi*

Mediálna výchova: žiak využíva potenciál médií ako zdrojov informácií, kvalitnej zábavy i naplnenia voľného času, zmysluplne, kriticky a selektívne využívať média a ich produkty. *Témy: Človek a technika*

Ochrana života a zdravia: žiak je oboznámený s negatívnymi účinkami fajčenia, alkoholu a iných drog na zdravie a správanie človeka, formuje vzťah k problematike ochrany svojho zdravia a života, tiež zdravia a života iných ľudí. *Témy: bezpečnosť pri práci*

Finančná gramotnosť: Žiak dokáže analyzovať a vyhodnotiť reklamné tvrdenia, dokáže sa správne rozhodnúť, na čo minúť peniaze. *Témy: Plánovanie a vedenie domácnosti, Príprava jedál, Úžitkové a darčkové predmety*

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania:

sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet technika, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Rozsah vyučovania predmetu: 1 vyučovací hodina týždenne - 33 hodín za školský rok

Technika:

Človek a technika5 hod.

(školský poriadok, pracovný poriadok v školskej dielni technika, prostredie technické – prírodné – spoločenské, vzťahy medzi nimi ochrana, príroda, negatívne vplyvy techniky)

Človek a výroba v praxi8 hod.

(remeslo, remeselník, pracovný nástroj, pracovné náradie, remeslá v minulosti a v súčasnosti, výrobok, vznik výrobku: myšlienka – proces výroby – výrobok návrh výrobku človeku spríjemňujúceho život)

Úžitkové a darčkové predmety 9 hod.

(surovina, materiál, polotovary, darčkový a úžitkový predmet myšlienka, návrh, náčrt, rozmery, náradie a nástroje, postup práce materiál: špajdl'a, vetvička, gaštan, plastelína, kôra, latka, tenký drôt, alobal, kartón a pod., výrobky: náhrdelník; náušnice; náramok; zvieratko; počítadlo; svietnik; kvet; stojan na pero; stojan na „mobil“ a pod.)

Ekonomika domácnosti:

Plánovanie a vedenie domácnosti4 hod.

Príprava jedál a výživa7 hod.

Učebné zdroje:

Na podporu a aktiváciu vyučovania a učenia žiakov sa využijú nasledovné učebné zdroje:

Názov tematického celku	Odborná literatúra	Didaktická technika	Materiálové výučbové prostriedky	Ďalšie zdroje
Človek a technika	Učebnice : Ivan Krušpán a kol. : Technické výchova pre 5. až 9. ročník základných škôl,	PC	Rôzne materiály: drevo, plasty, kov, počítač, technické kreslenie.	Časopisy, internet, encyklopédie
Človek a výroba v praxi	Učebnice : Ivan Krušpán a kol. : Technické výchova pre 5. až 9. ročník ZŠ	PC, interaktívna tabuľa	Rôzne materiály: drevo, plasty, kov, počítač, technické kreslenie.	Časopisy, internet, Encyklopédie
Úžitkové a darčkové predmety	Učebnice : Ivan Krušpán a kol. : Technické výchova pre 5. až 9. ročník ZŠ	PC, interaktívna tabuľa	Rôzne materiály: drevo, plasty, kov, počítač, technické kreslenie.	Časopisy, internet, encyklopédie
Plánovanie a vedenie domácnosti	Učebnice : Ivan Krušpán a kol. : Technické výchova pre 5. až 9. ročník ZŠ	PC, interaktívna tabuľa	Rôzne materiály: drevo, plasty, kov, počítač, technické kreslenie.	Časopisy, internet, encyklopédie
Príprava jedál a výživa	Učebnice : Ivan Krušpán a kol. : Technické výchova pre 5. až 9. ročník ZŠ	PC, interaktívna tabuľa	Rôzne materiály: Potraviny, počítač	Časopisy, internet, encyklopédie

Hodnotenie predmetu:

Záverečné hodnotenie na konci prvého a druhého polroka sa uskutoční klasifikáciou predmetu technika podľa Metodického pokynu na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základnej školy č. 22/2011

Hodnotiť sa budú ústne odpovede, praktické zadania úloh a projekty. Pri praktických aktivitách využívať slovné hodnotenie praktických zručností s dôrazom na samostatnosť a správnosť vypracovaných praktických zadaní.

Pri prezentácii projektu/výrobku sa hodnotia tieto aspekty:

- obsahová forma (zhoda témy so zadaním, výber podstatných faktov,...)
- tvorivosť a inovatívny prístup
- ovládanie problematiky, reagovanie na doplnkové otázky
- ústny prejav - prezentácia poznatkov
- formálna stránka projektu (vizuálne prvky, vypracovanie, forma)
- použité zdroje údajov (relevantnosť a počet zdrojov)

5.7 Umenie a kultúra

5.7.1 Hudobná výchova

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj: žiak si dokáže vážiť kultúru svojho národa a iných národov, rešpektuje špecifiká kultúry iných národov, Žiak rozvíja svoju osobnosť predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt, žiak dokáže optimálne usmerňovať svoje správanie - dokáže správať na koncertoch a kultúrnych podujatiach.

Témy: prierezová téma sa prelína všetkými témami predmetu

Mediálna výchova: žiak si uvedomuje význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti – osvojí si zodpovedný prístup pri využívaní médií.

Témy: pri aktívnom počúvaní hudby, Hudba spojená s inými druhmi umenia.

Multikultúrna výchova: žiak rešpektuje špecifiká kultúry iných národov.

Témy: Prostredníctvom hudby poznávame kultúru iných národov

Ochrana života a zdravia: žiak rozpozná nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie

Téma: Ako počúvať hudbu. Hudba ako nástroj relaxácie.

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania:

sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet hudobná výchova, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Rozsah vyučovania predmetu: 1 vyučovací hodina týždenne - 33 hodín za školský rok

Ako sa nám prihovára hudba 11 hod.
(Čo by sme mali vedieť z minulých ročníkov , Zahrajme sa s hudbou , Výrazové prostriedky hudby , Rytmus , Melódia, Harmónia, Tempo a agogika, Inštrumentácia, Podoby hudobnej skladby – Dynamika, Farba)

Prostredníctvom hudby poznávame svoju hudobnú kultúru i kultúru iných národov.....11 hod.
(EÚ, Slovensko, Rómska hudba, Česko, Poľsko, Maďarsko, Rusko, Ako počúvať hudbu, Symfonická báseň)

Hudba spojená s inými druhmi umenia 11 hod.
(Opera a opereta, Melodráma, Muzikál , Balet, Operné divadlá, Symfonická rozprávka
Hudobná rozprávka – projekt)

Učebné zdroje:

Hudobná výchova pre 5. ročník základných škôl, Eva Langsteinová, Belo Felix, Slovenské pedagogické nakladateľstvo - Mladé letá, 2013

Hodnotenie predmetu

Žiaci budú klasifikovaní na základe ústnych odpovedí, písomných odpovedí, na základe aktívneho a tvorivého prístupu na jednotlivých hodinách podľa hodnotenia v znení **Metodického pokynu na hodnotenie žiakov základnej školy.**

stupnica: 1: do 90%
2: do 75%
3: do 50%
4: do 30%
5: menej ako 29%

Charakter hudobnej výchovy vyžaduje hodnotiť postoj žiaka k hudbe, jeho formujúce sa názory na svet, ktorý ho obklopuje, jeho estetické úsudky, snahu vzdelávať sa v hudbe a zlepšovať svoje hudobné prejavy.

Ústne skúšanie

orientačné – rozhovor (otázky jasné, jednoznačné, logicky presné, stylisticky správne)

samostatný ústny prejav žiaka – súvislá odpoveď – klasifikácia (predmetom hodnotenia - úroveň vedomostí, logické zvládnutie učiva, aplikačné schopnosti, proces myslenia, poznanie v širších súvislostiach...)

Podľa povahy učiva zamerané na :

- reprodukovanie učiva
- porovnávanie údajov, faktov
- konštatovanie údajov, faktov

Hodnotenie úrovne prejavu so zreteľom na dispozície žiaka v jednotlivých činnostiach :

- vokálno-intonáčnej
- inštrumentálnej
- hudobno-pohybovej
- percepčnej
- hudobno-dramatickej.

Písomné skúšanie : cvičenie v zošite, didaktický test domáca úloha- tvorba projektov a ich prezentácia.

Motivačné hodnotenie: známková aktivita žiakov známkou výborný za výnimočnú prácu.

5.7.2 Výtvarná výchova

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Prierezové témy

Osobnostný a sociálny rozvoj: rozvíja osobnosť žiaka predovšetkým v oblasti postojov a hodnôt, žiak dokáže optimálne usmerňovať svoje správanie, osvojí si, využíva a ďalej rozvíja zručnosti komunikácie a vzájomnej spolupráce, nadobudne základné prezentačné zručnosti osvojené na základe postupného spoznania svojich predpokladov a uplatňuje ich pri prezentácii seba a svojej práce, získa a uplatňuje základné sociálne zručnosti pre optimálne riešenie rôznych situácií, rešpektuje rôzne typy ľudí a ich názory.

TC sa prelína všetkými témami predmetu

Výchova k manželstvu a rodičovstvu: žiak získa základné predpoklady pre zodpovedné rozhodnutia v oblasti partnerských vzťahov, manželstva a rodičovstva, uprednostní základné princípy zdravého životného štýlu a nerizikového správania vo svojom živote.

TC Podnety fotografie, Podnety filmu a videa

Environmentálna výchova: žiak získa informácie o zásahoch človeka do životného prostredia a dokáže vyhodnotiť ich dôsledky v lokálnych a globálnych súvislostiach, pozná možnosti smerujúce k ochrane a zlepšovaniu životného prostredia, uvedomuje si negatívne zásahy človeka do prírody a ich dôsledky.

TC Podnety fotografie, Podnety filmu a videa

Mediálna výchova: žiak si uvedomuje význam a vplyv médií vo svojom živote a v spoločnosti, dokáže rozlíšiť pozitíva a negatíva ich využívania.

TC Podnety videa a filmu, Elektronické médiá

Multikultúrna výchova: žiak spoznáva rozličné tradičné aj nové kultúry a subkultúry, akceptuje kultúrnu rozmanitosť ako spoločenskú realitu, uplatňuje svoje práva a rešpektuje práva iných ľudí, má možnosť spoznať naše kultúrne dedičstvo.

TC Podnety dizajnu, Podnety architektúry, Podnety tradícií a remesiel

Ochrana života a zdravia: žiak rozpozná nebezpečné situácie ohrozujúce život a zdravie, chápe dôležitosť poskytnutia pomoci iným v prípade ohrozenia

TC bezpečnosť pri práci na hodine

Finančná gramotnosť: žiak vie správne rozhodnúť, na čo minúť peniaze, chápe funkciu peňazí ako prostriedku na zabezpečenie životných potrieb, dokáže opísať, čo znamená pojem ľudská práca - vie vysvetliť vplyv bohatstva a chudoby na životné podmienky rodiny.

TC Podnety dizajnu, Podnety architektúry

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania:

sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet etická výchova, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Rozsah vyučovania predmetu: 1 vyučovací hodina týždenne - 33 hodín za školský rok

PODNETY MODERNÉHO A SÚČASNÉHO VÝTVARNÉHO UMENIA2 hod.

(geometrizácia tvarov predmetov (napr. zátišie), kompozícia (obraz) z takto „rozložených“ predmetov – kubistický princíp, fantastické kombinácie tvarov (napr. častí predmetov, ľudských a zvieracích postáv ...), surrealistické umenie, kubistické umenie, porovnanie zobrazujúceho a nezobrazujúceho (abstraktného) umenia)

VÝTVARNÉ ČINNOSTI INŠPIROVANÉ DEJINAMI UMENIA2 hod.

(mozaika (z papiera alebo rôznych materiálov) alebo maľba (vlastný motív žiaka, formálna inšpirácia z dejín umenia), umenie neskorej antiky – mozaiky, byzantské umenie – ikony, uvedenie do dobovej situácie – príbeh umelca neskorej antiky (Byzancie), ranokresťanské umenie)

ŠKOLA V GALÉRII2 hod.

(výtvorná interpretácia vybraného umeleckého diela podľa videnej, reprodukcie (alebo diela v galérii), výtvorné dielo (o rozmeroch, autorovi, dobe vzniku, technike, námete)

orientácia v galérii (príp. virtuálnej galérii) – vyhľadávanie diel, ich, slovná interpretácia možnosti prezentácie umenia: galéria, múzeum, výstava, vernisáž, knihy a časopisy o umení

druhy výtvarného prejavu: obraz, socha, grafika, objekt, inštalácia)

PODNETY ARCHITEKTÚRY2 hod.

(odvodzovanie priestoru od postavy človeka a jeho pohybov v ňom –tvorba priestorových modelov odrážajúcich tvar alebo funkciu napr. proporcií postavy, pohybov, polôh tela pri rôznych činnostiach, modely „schránok“ na bývanie, na pohyb pre človeka alebo pre živočíchov , návrh zariadenia vlastného priestoru (napr. brlôžtek, jaskyňa, hniezdo, nora, detská izba, karavan, trieda, spálňa), exteriér a interiér)

PODNETY FOTOGRAFIE3 hod.

(základy práce s digitálnym fotoaparátom, fotografia (digitálna), hľadanie záberu – výsek (rámovanie) pohľadu na skutočnosť, rôzne, výseky rovnakého námetu v hľadáčiku (napr. drobné predmety), rôzne možnosti pohľadu na predmet (motív) - celok a detail

hry s približovaním (zoomom), rovnaký námet s rôznou expozíciou, režim makro, uloženie a základné operácie s fotografiou v počítači, vznik fotografie)

PODNETY VIDEO A FILMU3 hod.

(záber (kompaktný digitálny fotoaparát alebo mobilný telefón, videokamera), veľkosť, kompozícia a dĺžka záberu, uhol pohľadu, osvetlenie, farebné naladenie, voľba témy, výber/príprava scény a aktérov, vyjadrenie miesta, spájanie záberov a obrazov (sekvencia, statický záber), plynutie času, základné pojmy a ich praktické ozrejenie, prostredníctvom, výtvarných činností, informácie o vzniku filmu (ukážky prvých filmov)

ELEKTRONICKÉ MÉDIÁ3 hod.

(animácia, pohyby a procesy v animovanej kresbe (lineárna animovaná kresba, kolorovaná lineárna animovaná kresba), skenovanie a uloženie naskenovaného obrázka, nástroje v počítačovom programe)

PODNETY DIZAJNU3 hod.

(zásady tvorby, znaku a značky, návrh loga, značky, ornamentu, geometrického tvaru, vymysleného znaku), alternatívne návrh obalu (škatule) na konkrétny predmet s použitím loga, značky)

TRADÍCIE A PODNETY REMESIEL3 hod.

(výtvarné reakcie (inšpirácie, interpretácie, kombinácie) na rôzne typy, regionálnych ornamentov alebo ornamentov rôznych kultúr, aplikácia a aktualizácia navrhnutého ornamentu (napr. na súčasný, úžitkový predmet, časť odevu, žiakom vymodelovaný predmet)

podnety hrnčiarstva, návrh a modelovanie nádoby (príp. novotvaru), z mäkkej modelovacej hmoty, použitie rôznych spôsobov povrchovej úpravy (napr. vlys, špagátová, technika, vryp), možnosti farebnej úpravy a aplikácie dekoru/ornamentu, možnosti odrôtovania tvaru mäkkým drôtom, stručná história hrnčiarstva a drotárstva)

SYNESTETICKÉ PODNETY 3 hod.

(grafická partitúra: zápis hudby (do notovej osnovy alebo do vlastného, vymysleného systému) prostredníctvom zobrazovacích znakov, vlastných grafických symbolov, geometrických tvarov, koláže, (dôraz na význam, tvar znakov, ich farbu, ich umiestnenie), pokus o zvukovú interpretáciu)

PODNETY POZNÁVANIA SVETA3 hod.

(výtvarné hry s problematikou dejepisu a /alebo zemepisu (napr. mapa/cestovný poriadok/orientačná schéma svojej biografie – dejepisu svojho života alebo života predkov, symboly pre jednotlivé udalosti; alebo trojrozmerné zobrazenie historickej udalosti – možnosť kolektívnej práce), reflexia dobového dizajnu, módy, dopravných prostriedkov (napr. doby mladosti svojich rodičov, starých rodičov, prastarých rodičov – podľa ukážok

Učebné zdroje:

edukačné DVD, knihy, časopisy, obrazový materiál, encyklopédie výtvarného umenia
Výtvarná výchova pre 5. ročník základných škôl, Čarný a kol., Expol pedagogika, Bratislava, 2009

Hodnotenie predmetu

Žiaci budú klasifikovaní na základe ústnych odpovedí, písomných odpovedí, na základe aktívneho a tvorivého prístupu na jednotlivých hodinách podľa hodnotenia v znení

Metodického pokynu na hodnotenie žiakov základnej školy.

stupnica: 1: do 90%
2: do 75%
3: do 50%
4: do 30%
5: menej ako 29%

Motivačné hodnotenie: známkovaná aktivita žiakov známkou výborný za výnimočnú prácu.

- **predmet kontroly:** dosiahnuté zručnosti, prístup a samostatnosť žiaka
- **metódy a formy kontroly:** kontrola grafických prejavov žiaka, postojov, zručnosti
- **nástroje :** obrazy, objekty, priestorové riešenia, vyjadrenie fantázie, predstáv a reality
- **intervaly:** nie je nutné známkovať každú prácu a každý výkon žiaka, žiak by mal byť hodnotený v rámci každého metodického radu
- **kritériá, ukazovatele hodnotenia:** priebeh vytvárania postojov (prístup, otvorenosť, cieľavedomosť, záujem)
priebeh získavania zručnosti (technické zručnosti, formálne zručnosti, mentálne spôsobilosti)
priebeh získavania vedomostí (znalosť materiálov, techník, pochopenie výtvarného diela)
schopnosť realizácie výsledného artefaktu

- hodnotiaci škála:

stupeň hodnotenia: opis kritérií

Výborný: Žiak je iniciatívny, tvorivý, ovláda zručnosti, preukazuje veku primerané mentálne spôsobilosti, dokáže interpretovať svoje zážitky, preukazuje vedomosti z oblasti vizuálnej kultúry, je tolerantný k prejavom iných, vie zrealizovať artefakt primerane svojmu veku

Chválitebný Žiak spĺňa kritériá 1. stupňa hodnotenia, ale je menej iniciatívny, tvorivý a samostatný

Dobrý :Žiak realizuje úlohy priemerne, chýba mu iniciatívnosť, tvorivosť, tolerancia, nerozširuje svoju flexibilitu, neosvojuje si nové vyjadrovacie prostriedky, podlieha predsudkom a stereotypom

Dostatočný: Žiak realizuje úlohy na nízkej úrovni, bez vlastného vkladu, s ťažkosťami aplikuje získané zručnosti a poznatky v nových oblastiach

Nedostatočný: Žiak nespĺňa kritériá, nemá záujem o výtvarné aktivity, neguje vyučovací proces

5.8 Zdravie a pohyb

5.8.1 Telesná a športová výchova

Predmet je spracovaný presne v rozsahu stanovenom ŠVP, bez ďalších úprav. Štandardy predmetu sú uvedené v príslušnom ŠVP zverejnené na adrese www.minedu.sk alebo www.statpedu.sk v sekcii Štátny vzdelávací program.

Prierezové témy

Ochrana života a zdravia: ochrana života a zdravia v mimoriadnych situáciách, dopravné nehody, živelné pohromy, ekologické havárie, prírodné katastrofy, seba ochrana, poskytnutie prvej pomoci, rozvoj telesnej zdatnosti, civilná ochrana, zdravotná príprava.

Environmentálna výchova: naučiť žiaka chápať, analyzovať a hodnotiť vzťahy medzi človekom a jeho životným prostredím vo svojom okolí, chápať ochranu životného prostredia na celom svete, ochrana, znečistenie ovzdušia, skleníkový efekt, ozónová diera, ultrafialové žiarenie, rádioaktívne žiarenie, ochrana, znečistenie vody, katastrofy, rozvíjať vzťah medzi človekom a jeho životným prostredím, získať jednoduché zručnosti a vedomosti, ktorými pomôže životnému prostrediu (triedenie odpadu), látky znečisťujúce životné prostredie, ochrana pred škodlivými účinkami návykových látok

Mediálna výchova: zmysluplne, selektívne a kriticky využívať médiá a ich produkty, uvedomovať si aj negatívne vplyvy na rozvoj svojej osobnosti, vedieť sa zorientovať vo veľkom množstve informácií, poznať pravidlá mediálneho fungovania sveta, rozvíjať u žiakov mediálnu kompetenciu.

Multikultúrna výchova: rozvoj chápania iných kultúr, akceptácia a rozvoj medziľudských vzťahov, tolerancie.

Osobnostný a sociálny rozvoj : rozvíjanie osobných a sociálnych spôsobilostí poskytnutie žiakovi kvalitné vzdelanie, rozvíjanie sebareflexie (rozmyšľať o sebe), spoznávať sám seba, svoje dobré aj zlé stránky, prevzatie zodpovednosti za svoje konanie, viesť žiaka ku seba vzdelávaniu, poznať svoje práva, rešpektovať názory, potreby a práva ostatných, pestovanie kvalitných medziľudských vzťahov,

Výchovno-vzdelávacie ciele a obsah vzdelávania:

sú v súlade s cieľmi a obsahovým a výkonovým štandardom vzdelávacieho štandardu pre vyučovací predmet telesná výchova, schváleného ako súčasť ŠVP pre druhý stupeň základnej školy pod číslom 2015-5129/5980:2-10A0.

Rozsah vyučovania predmetu: 2 vyučovacie hodiny týždenne - 66 hodín za školský rok

Poznatky z TV a športu2 hod.

(preukázať pohybovú gramotnosť v rôznych šport.odvetviach základné poznatky o formách pohybovej aktivity v režime dňa)

Atletika10 hod.

(bežecká abeceda,rozvoj rýchlosti , nácvik nízkeho štartu,beh na krátke vzdialenosti, beh na 60 m z nízkeho štartu - beh na 60 m na čas-kontrola , skok do diaľky-nácvik odrazu, skok do diaľky skrčmo-nácvik - beh na 300 m , hod kriketovou loptičkou-nácvik, hod kriketovou loptičkou –kontrola, vytrvalostný beh-1000m, rozvoj dynamiky a skočnosti - beh na 300 m – kontrola , skok do výšky flopom-nácvik, skok do výšky flopom-zdokonaľovanie , skok do výšky – kontrola, beh na 300 m z polvysokého štartu, beh na 300 m –zdokonaľovanie, vytrvalostný beh na 1000 m)

Športová gymnastika, kondičná gymnastika 10 hod.

(cvičenia s krátkym švihadlom, prekážková dráha – kontrola, kotúľ vpred do drepu a do roznoženia - kotúľ vzad do kľaku a do drepu, kotúľ vzad do roznoženia, väzby kotúľov vzad kotúle vpred – väzby - kotúľová zostava – kontrola , stojka na hlave s dopomocou-nácvik - stojka na hlave s dopomocou – zdokonaľovanie, stojka na lopatkách z ľahu vznesmo nácvik odrazu- výskoku do drepu na debnu a na kozu , roznožka cez kozu na šírku- nácvik, roznožka cez kozu na šírku, tanečné kroky- prísunný, poskočný, premenný, tanečné kroky- ľubovoľne zvolená hudba, tanec-nácvik choreografie, cvičenie so švihadlom, cvičenie na rebrinách , cvičenie s plnými loptami, cvičenie na lavičkách , štafety s využitím krátkeho behu , kondičný test-kontrola)

Športové hry -20 hod.

(vybíjaná v kruhu, triafaná, vybíjaná družstiev- nácvik pravidiel - vybíjaná družstiev –hra , prehadzovaná družstiev-pravidlá, nácvik , prehadzovaná družstiev-nácvik útočného hodu, prehadzovaná družstiev-nácvik podania, prehadzovaná družstiev-hra, vybíjaná družstiev-taktika hry, vybíjaná družstiev-turnaj - prehadzovaná družstiev-turnaj)

Sezónne pohybové činnosti12 hod.

Plávanie

(Základné plavecké zručnosti (dýchanie, vznášanie, splývanie, skok do vody, ponáranie).

Plavecké obrátky, štartový skok. Plavecké spôsoby kraul, znak, prsia. Pomoc unavenému plavcovi, základy záchrany topiaceho.)

Cvičenia v prírode:

(orientácia na stanovisku podľa buzoly, určovanie azimutu, turistické značky, orientácia podľa mapy, určovanie a výber vybraných smerov presunu, výber,

příprava a likvidácia ohniska, presun mierne členitým terénom s prekonávaním terénnych prekážok. Základné pravidlá ochrany životného prostredia.

Cvičenia rovnováhy na prírodných prekážkach, nosenie prírodných predmetov jednotlivo, v dvojiciach a iných skupinách (klady, kamene, brvná a pod.), pohybové hry v prírode.

Jazda na bicykli, zmeny smeru a rýchlosti jazdy, otáčanie, predchádzanie a jazda zručnosti.)

Povinne voliteľný tematický celok12 hod.

CH- stolný tenis - hokejbal 6 - futsal

D: - bedminton

Učebné zdroje

Odborná literatúra

• Pravidlá futbalu, hádzanej, hokejbalu, basketbalu. • Metodika telesnej výchovy • Didaktika školskej telesnej výchovy • Moderný futbal • Tréner futbalu mládeže • Útok v basketbale • Športový tréning hádzanej • Atletika • Ľahká atletika mládeže • Plávanie • Pohybové hry • Športové hry • Internet – webové stránky.

HODNOTENIE PREDMETU

Učiteľ pri kontrolnej činnosti:

- pozitívne hodnotí individuálne zlepšovanie žiaka
- vytvára pozitívnu atmosféru, najmä citlivým prístupom ku žiakom s menej dobrými športovými výsledkami
- aktívne zapája žiakov do kontrolnej činnosti,
- každý TC končí záverečnou kontrolou a hodnotením dosiahnutých výsledkov
- eviduje a vyhodnocuje základné údaje získané kontrolnou činnosťou,
- vytvára vlastnú pohybovú identitu u žiaka, pozná základné prostriedky rozvíjania pohybových schopností a osvojenie pohybových zručností, rozvíja kritické myslenie, dokáže pozitívne riešenie k problému, dosiahnuť tvorivý pohybový imidž v zmysle aktívneho zdravého životného štýlu, jasne a zrozumiteľne vyjadrovať sa počas telovýchovnej a športovej činnosti, vie vyhľadávať informácie o pohybe, zdraví, zdravotných poruchách, športových výsledkoch, motivovať žiaka pre dosiahnutie cieľa / športový výkon, dosiahnutie zručnosti, vie odôvodniť svoje hodnotové postoje a budovať si celoživotné návyky, má schopnosť získavať a systematicky využívať získané poznatky a športové zručnosti,
- viesť žiaka k pozitívnemu vzťahu k sebe a iným, objektívne zhodnotiť svoje prednosti a nedostatky, rozvíjať kompetenciu sebaovládania, efektívne pracovať v kolektíve, nevytvárať bariéry medzi vekom, sociálnou skupinou, zdravotným stavom a úrovňou výkonnosti žiakov, zapájať žiakov do školskej záujmovej a mimoškolskej telovýchovnej, športovej činnosti, dodržiavať princípy fair – play, vedieť zvíťaziť, ale i prijať prehru v športovom zápole, uznať kvality súpera.

Hodnotenie známku:

Predmetom hodnotenia sú osvojené vedomosti a kompetencie (spôsobilosti, schopnosti a zručnosti) z oblasti atletiky, športových hier, gymnastiky a pohybových hier.

Prospech žiakov sa klasifikuje nasledovnými stupňami:

1 – výborný, 2 – chválitebný, 3 – dobrý, 4 – dostatočný, 5 – nedostatočný.

Pri hodnotení uplatňuje učiteľ voči žiakom primeranú náročnosť pričom zohľadňuje ich individuálne osobitosti a zdravotné oslabenia.